

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Saku Erkko

Lapselle säästäminen ja sijoittaminen

Opinnäytetyö
Kevät 2025
Liiketalouden tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Tekijä: Saku Erkko

Työn nimi: Lapselle säästäminen ja sijoittaminen

Ohjaaja: Leena Uusitalo

Vuosi: 2025

Sivumäärä: 45

Liitteiden lukumäärä: 4

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä lapsen läheiset toivovat lapselle säästämisellä saavutettavan. Lisäksi opinnäytetyössä tarkastellaan lapselle säästämisen yleisyyttä, käytettyjä säästötapoja sekä tarjotaan aiheeseen liittyvää tietoa. Työn tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä siitä, millaisia tavoitteita lasten läheisillä on lapselle säästämisen suhteen ja kuinka hyvin nämä tavoitteet kohtaavat valittujen säästömuotojen kanssa. Aiheena lapselle säästäminen on ajankohtainen, sillä yhä useammat lasten läheisistä haluavat turvata lasten tulevaisuutta, erityisesti näin epävarmassa maailmantilanteessa.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä kyselytutkimuksena, ja aineisto kerättiin verkkokeskustelupalstalla lasten läheisille suunnatun kyselyn avulla. Tutkimusmenetelmä mahdollisti laaja-alaisen aineiston keruun. Kerätty aineisto analysoitiin tilastollisesti, ja tuloksia esitettiin visuaalisten kuvioiden avulla havainnollisuuden parantamiseksi.

Tulokset osoittavat, että lapselle säästämistä pidetään suomalaisten keskuudessa tärkeänä asiana. Lapselle säästäminen koettiin merkittävänä keinona turvata lapsen tulevaisuutta ja kehittää taloustaitoja. Tulosten perusteella lapselle säästämisellä ei tavoitella niinkään aineellista hyötyä, kuten asunnon tai auton hankintaa, vaan ennemmin taloudellista turvaa, vakautta ja hyvää lähtökohtaa itsenäistymiseen. Lisäksi tulokset osoittavat, että lapselle säästämisen aloittamiseen tarjolla olevaa tietoa voisi olla enemmänkin.

¹ Asiasanat: lapselle säästäminen, sijoitustoiminta, lapsiperheet

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Business Management

Author: Saku Erkkö

Title of thesis: Saving and investing for a child

Supervisor: Leena Uusitalo

Year: 2025

Number of pages: 45

Number of appendices: 4

The aim of this thesis was to study what a child's close ones hope to achieve through saving for the child. In addition, the thesis examines the prevalence of saving for children, the saving methods used and provides related information on the topic. The purpose of the study was to increase understanding of the goals that close individuals have when saving for a child, and how well these goals align with the chosen forms of saving. Saving for children is a timely topic, as more and more people close to children wish to secure their future, especially in today's uncertain global situation.

The study was conducted as a quantitative survey, and the data was collected through a questionnaire targeted at individuals close to children on an online discussion forum. This research method enabled the collection of extensive data. The collected data was analyzed statistically, and the results were presented using visual charts to enhance clarity.

The results indicate that saving for a child is considered important among Finns. It was seen as a significant way to secure the child's future and support the development of their financial skills. Based on the findings, the goal of saving for a child is not so much material gain, such as purchasing a house or car, but rather providing financial security, stability and a strong foundation for the child's independence. Furthermore, the results suggest that there is a need for more accessible information on how to start saving for a child.

¹ Keywords: saving for children, investment activity, families with children

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	6
1 JOHDANTO	7
2 YLEISTÄ SÄÄSTÄMISESTÄ	8
2.1 Suomalaisien kotitalouksien säästämisaste	8
2.2 Suomalaisien säästötavat	9
2.3 Säästösuunnitelma	10
3 LAPSELLE SÄÄSTÄMINEN	12
3.1 Tilille säästäminen	13
3.2 Rahastosäästäminen	14
3.3 Osakesijoittaminen	16
4 HUOMIOITAVIA ASIOITA LAPSELLE SÄÄSTÄMISESSÄ	18
4.1 Tuotto	18
4.2 Riskit	19
4.3 Verotus	20
4.4 Lapsilisä	22
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
5.1 Kyselylomakkeen toteutus ja tiedonkeruu	23
5.2 Validiteetti ja reliabiliteetti	24
5.3 Validiteetin ja reliabiliteetin varmistaminen tutkimuksessa	24
6 TUTKIMUSTULOKSET	26
6.1 Vastaajien perustiedot	26
6.2 Lapselle säästäminen	28
6.3 Lapselle säästämisen tavat ja summat	30
6.4 Lapselle säästämisen motiivit ja tärkeys	32
6.5 Haasteet lapselle säästämässä	33
6.6 Lapselle säästämisen aloittaminen	34

6.7 Lapselle säästämisen tavoitteet	36
7 YHTEENVETO	38
7.1 Johtopäätökset.....	39
7.2 Pohdinta	39
LÄHTEET	42
LIITTEET	45

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo

Kuvio 1. Säästämisaste 2010–2024.	9
Kuvio 2. Suomalaisten säästämisen tavat.	10
Kuvio 3. Danske Bankin säästölaskuri.	19
Kuvio 4. Sukupuoli.	26
Kuvio 5. Vastaajien ikä.	27
Kuvio 6. Vastaajien tulot vuositasolla.	28
Kuvio 7. Säästätkö lapselle.	28
Kuvio 8. Oletko harkinnut lapselle säästämistä.	29
Kuvio 9. Suhde lapseen.	29
Kuvio 10. Lasten ikäjakauma.	30
Kuvio 11. Säästötavat.	31
Kuvio 12. Lapselle säästämisen säännöllisyys.	32
Kuvio 13. Lapselle säästämisen summat kuukausitasolla.	32
Kuvio 14. Lapselle säästämisen tarkoitus ja motivaatio.	33
Kuvio 15. Suurimmat haasteet tai esteet lapselle säästämässä.	34
Kuvio 16. Onko lapselle säästämisen aloittaminen helppoa.	35
Kuvio 17. Onko lapselle säästämiseen riittävästi tietoa tarjolla.	36
Kuvio 18. Tavoitteet lapselle säästämässä.	37

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutkia lapselle säästämistä lapsen läheisen näkökulmasta. Läheisillä tässä opinnäytetyössä viitataan lapsen vanhempiin, kummeihin, isovanhempiin ja muihin lapsen läheisiin, jotka ovat halukkaita säästämään lapselle. Ensisijaisesti opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, mihin lapsen läheiset toivovat säästetyt rahat käytettävän. Samalla tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka yleistä lapselle säästäminen on sekä millä tavoin lapsille säästetään ja antamaan tietoa lapselle säästämiseen liittyvistä asioista, jotka lapselle säästämässä olisi hyvä huomioida. Lapselle säästämiseen on paljon erilaisia vaihtoehtoja ja tässä opinnäytetyössä käydään myös yleisimmät säästämiskohteet läpi.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on: Mitä lapsen läheiset toivovat lapselle säästämisellä? Tarkoituksena on myös selvittää lapselle säästämisen motivaatiota. Onko kyseessä perinteisiin pohjautuvaa säästämistä vai halutaanko säästämisellä turvata lapsen tulevaisuutta esimerkiksi ensiasunnon ostamista tai opiskeluaikaa ajatellen.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta. Opinnäytetyössä päädyttiin määrälliseen tutkimukseen, sillä aiheeseen saadaan tällä tutkimusmenetelmällä isompi otanta ja näin ollen tutkimustulokset ovat luotettavampia laajemman otannan tuloksena. Aiheesta toteutetaan verkkokyselytutkimus, jolloin kysely voidaan jakaa laajemmin ja saada vastauksia riippumatta asuinalueesta, koulutuksesta tai ikäryhmästä.

Lapsille säästäminen koetaan tärkeäksi. Nordean (2020) teettämän kyselyn perusteella jopa 80 prosenttia vanhemmista kokee lapselle säästämisen tärkeäksi. Säästäminen voi olla haastavaa, eikä se ole kaikille yksinkertaisesti mahdollista. Lapselle säästäminen on kuitenkin kannattavaa ja jopa pienellä summalla pääsee alkuun. Tärkeintä lapselle säästämässä on aloittaminen ja lapselle voi aloittaa säästämään esimerkiksi jo 10 eurolla kuussa (Osuuspankki, i.a.).

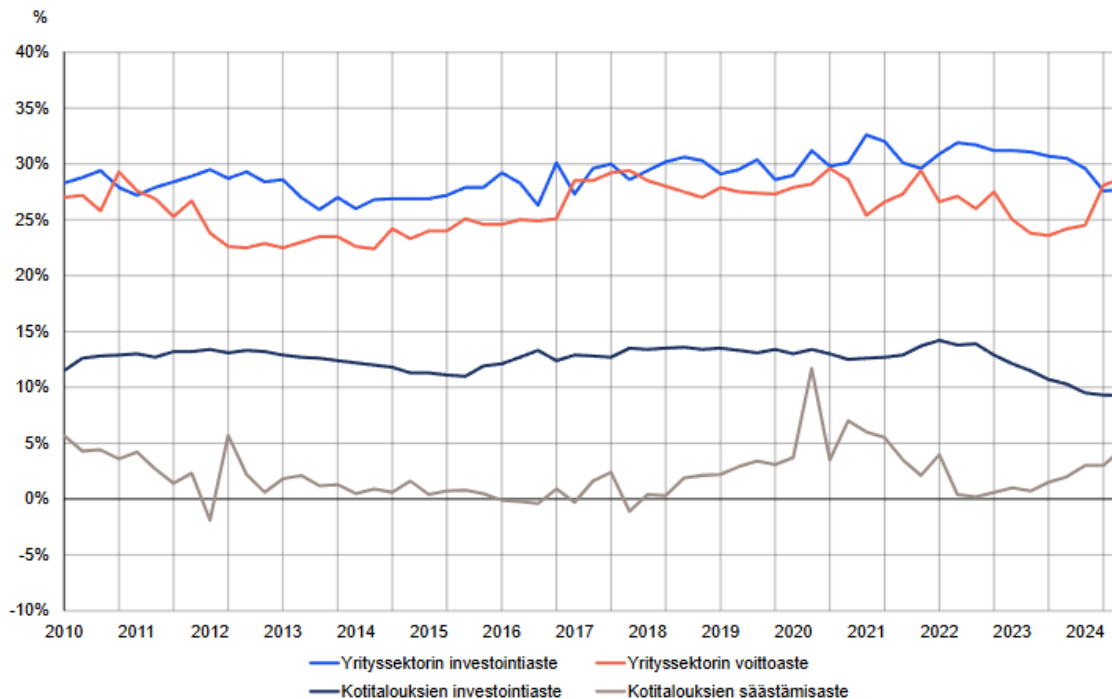
2 YLEISTÄ SÄÄSTÄMISESTÄ

Säästäminen on tulevaisuuteen varautumista ja siksi se on tärkeä osa taloudellista hyvinvointia. Säästää voi monella tapaa, mutta yksinkertaistettuna säästäminen on rahan sivuun laittamista tulevaisuutta varten. Säästämisen tarkoitus on siis kerryttää varallisuutta myöhempää käyttöä varten. Säästää voi niin lyhyen, kuin pitkänkin aikavälin tavoitteella. Lyhyen aikavälin säästämisellä voidaan kerryttää varoja esimerkiksi uutta kodinkonetta varten. Pitkän aikavälin säästämisellä usein pyritään säästämään varoja jotakin suurempaa menoa varten kuten asuntoa tai eläkettä varten.

2.1 Suomalaisien kotitalouksien säästämisaste

Suomalaisten kotitalouksien säästämisaste kasvoi (Tilastokeskus, 2024). Vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä heinä-syyskuussa suomalaisten kotitalouksien säästämisaste oli 4,4 %. Se kasvoi hieman yli yhden prosenttiyksikön verrattuna viime neljännekseen. Säästämisaste kuvaa sitä, kuinka paljon kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista jää säästöön kulujen jälkeen. Kuviosta 1 näkee säästämisasteen kehityksen viimeisiltä vuosilta. Harmaalla oleva viiva kuvaa kotitalouksien säästämisasteen kehitystä. Säästämisaste on ollut nousujohteista viimeisen parin vuoden ajan.

Kotitalouksien ja yritysten keskeiset indikaattorit 2010Q1-2024Q3, kausitasoitettu

Kuvio 1. Säästämisaste 2010–2024 (Tilastokeskus, 2024).

Kuviosta nähdään, kuinka kotitalouksien säästämisaste on kääntynyt laskuun vuoden 2010 jälkeen ja pysynyt enimmäkseen nollassa aina vuoteen 2018 saakka. Tämän jälkeen kotitalouksien säästämisaste oli positiivista ja saavutti huippunsa koronaviruspandemian aikana vuonna 2020, jonka jälkeen säästämisaste alkoi laskea taas kohti nollassa. Tällä hetkellä säästämisaste on positiivinen.

2.2 Suomalaisien säästötavat

75 % suomalaisista säästävät, joista 49 % säästävät säännöllisesti ja 26 % silloin tällöin, kun heillä on ylimääräistä rahaa (S-Pankki, 2024). 57 % säästävät tai sijoittavat vuositasolla alle 3000 €, 23 % 3000–8999 € ja 11 % yli 9000 €. 82 % mielestä säästäminen on erittäin tai melko tärkeää. Tärkeimmät syyt säästää rahaa liittyvät varautumiseen yllättäviä menoja varten ja tutkimuksen mukaan mahdollisuus perinnön jättämiseen jälkikasvulle koettiin vähiten tärkeäksi vaihtoehdoksi.

Suomalaisten suosituin tapa säästää on tilille säästäminen (Finanssiala, 2023). Lähes kolmen neljäsosaa säästäjistä säästävät erilaisille tileille. 38 % laittaa säästönsä säästö- tai sijoitus- tai muulle pankkitilille ja 36 % suosii käyttelytilejä. Käyttelytilejä ovat esimerkiksi palkka-,

eläke tai muut vastaavat tilit. Muita suomalaisten suosimia tapoja ovat rahastot ja osakkeet. 33 % säästäjistä on säästöjä sijoitusrahastoissa ja viidenneksellä pörssiosakkeissa.

Kuvio 2. Suomalaisten säästämisen tavat (Finanssiala, 2023).

Kuviosta 2 näkee, että perinteiset ja matalan kynnyksen säästö- ja sijoituskohteet ovat suosituimpia suomalaisten keskuudessa. Perinteisten säästö- ja sijoituskohteiden jälkeen seuraavaksi yleisintä on säästää kiinteisiin kohteisiin, kuten sijoitusasuntoihin, mökkeihin tai maa- ja metsäomaisuuteen. Vakuutussäästöjä on lähes joka kymmenennellä, ja kryptovaluuttoihin sijoittaa 5 % suomalaisista.

2.3 Säästösuunnitelma

Säästämistä kannattaa myös suunnitella. Ennen kuin aloittaa säästämisen tulisi pohtia ja selvittää omaa säästämistä ja mitä haluaa saavuttaa säästämällä. Kuinka paljon pystyy säästämään, pystyykö säästämään säännöllisesti ja millä tavalla aloittaa säästäminen. Säästää voi monella tapaa ja nykypäivänä netistä löytyy paljon tietoa säästämisestä ja sijoittamisesta, jonka takia säästämisen aloittaminen voi tuntua haasteelliselta ja monimutkaiselta. Säännöllinen säästäminen eli esimerkiksi kuukausittainen säästäminen on hyvä vaihtoehto, jos tulot ovat säännöllisiä. Jos tulot ovat epävakaista tai pohjautuvat esimerkiksi provisioon tai urakkaan vahvasti voi epäsäännöllisempi säästämismalli olla huolettomampi vaihtoehto. Kleinen (Resurs Bank, i.a.) mukaan palkasta tulisi pyrkiä säästämään 10 % verojen jälkeen. Hän

huomauttaa kuitenkin, että kaikilla on erilaiset tilanteet ja edellytykset, joten pelkkiä lukuja ei kannata tuijottaa.

Pesosen (2011, s. 10–11) mukaan raha-asioista ei puhuta tarpeeksi perheiden sisällä. Rahaan liittyvistä asioista pitäisi uskaltaa puhua enemmän. Hänen mukaansa jokaisen pitäisi säästää edes vähän, jos se on mitenkään mahdollista. Suomessa monilta kotitalouksilta puuttuu pitkäjänteisyys talouden suunnittelusta. Pesosen mukaan jokaisella kotitaloudella olisi hyvä olla vähintään parin kuukauden nettopalkkaa vastaava summa säästöissä mahdollisiin yllättäviin menoihin. Yllättävät menot eivät saisi ajaa kotitalouksien taloutta ahdinkoon. Pesonen kehottaa myös säästämään muulle tilille kuin normaalille käyttötilille, jotta heräteostokset eivät pääsisi syömään säästöjä heti.

Aika on valttia säästämisessä ja sijoittamisessa (Pesonen, 2011, s. 21). Pitkäjänteisyys säästämisessä ja sijoittamisessa palkitaan. Säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvä korkoa korolle ilmiö, jota on kutsuttu myös maailman kahdeksanneksi ihmeeksi, tulee vastaan, joka välissä. Korkoa korolle ilmiössä korkoa toisin sanoen tuottoa lasketaan alkuperäisen pääoman lisäksi myös aiemmin kertyneille koroille. Esimerkiksi 100 euron pääoma, jolla olisi 6 % tuotto-odotus olisi vuoden päästä 106 euroa. Seuraavana vuonna korkoa korolle ilmiön ansiosta korkoa maksetaan alkupääoman 100 euron sijasta 106 eurolle, jolloin kahden vuoden päästä summa olisi 112,36 euroa. Kolmantena vuonna korkoa maksettaisiin taas 112,36 eurolle ja niin edelleen. Korkoa korolle ilmiö mahdollistaa siis säästöille eksponentiaalisen kasvun.

3 LAPSELLE SÄÄSTÄMINEN

Lapselle säästetään usein pitkän aikavälin tavoitteella. Säästöaika voi olla useita vuosia, jos säästäminen aloitetaan varhaisessa vaiheessa ja säästetään aina täysi-ikäisyyteen asti. Pitkän säästöajan takia lapselle säästäminen kannattaakin aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta säästöt ehtivät tuottaa enemmän. Tämän takia säännöllisellä säästämisellä lapselle voidaan kerryttää pienilläkin summilla mukava pesämuna tulevaisuutta varten. Lapselle säästämisellä voidaan turvata lapsen tulevaisuutta, opettaa rahan arvoa ja talouskasvatusta.

Danske Bankin tutkimuksen mukaan (2019) 40 % suomalaisvanhemmista säästävät lapselleen, kun taas Nordean tutkimuksen mukaan (2020) kolme neljästä suomalaisvanhemmista säästävät lapselleen. Lapselle säästäminen on siis varsin yleistä, vaikka lapselle säästäminen yleisyydessä on paljon eroja eri tutkimusten mukaan. Nordean tutkimuksesta selviää myös se, että lapselle säästää muutkin kuin omat vanhemmat. Neljäsosalle lapsen isovanhemmat, 6 % lapsen kummit ja 4 % joku muu kuin vanhemmat, isovanhemmat tai kummit.

Suurimmalla osalla ei ole mitään erityistä säästökohdetta lapselle säästäessä (Nordea, 2020). Nordean lapselle säästäminen tutkimuksesta selviää, että yli puolelle lapselle säästäjistä säästökohde ei ole kovinkaan merkillinen. 63 % vastaajista kertoo, ettei säästä mitään erityistä tarkoitusta varten. Suosituimmat säästökohteet tutkimuksen mukaan olivat ajokorttia, ensiasuntoa tai opiskelua varten.

Lapselle säästämisellä voi tavoitella muutakin kuin aineellista ja rahallista hyötyä. Lapselle säästäminen antaa lapselle paremmat edellytykset itsenäiseen elämään tulevaisuudessa taloudellisesti, mutta säästämisellä voidaan opettaa myös rahan käyttöä jo varhaisessa vaiheessa. Kukaniemen (2021) mukaan lapselle voidaan opettaa oman varallisuuden hoitoa jo nuoresta pitäen, kun lapsi näkee säästöjensä kasvavan. Jos lapsen ottaa mukaan oman varallisuuden hoitoon nuorena, jatkaa tämä todennäköisemmin samalla tavalla myös vanhempana. Tällöin säästöt eivät myöskään päädy tuhlattavaksi heti lapsen saavuttaessaan täysi-ikäisyyden.

Vaikka lapselle säästäminen suositellaan aloittamaan varhain, voi säästäminen aloittaa kuitenkin milloin tahansa. Lapselle säästämiseen on monia eri keinoja, joten ensimmäiseksi tuleekin valita itselleen sopivin tapa säästää lapselle. Säästötavan valitsemisen jälkeen

kannattaa avata lapselle oma tili, sillä myös lapselle säästämässä tulee huomioida verotusta. Seuraavaksi tässä luvussa käsitellään yleisimpiä säästökohteita lapselle. Yleisimpiä säästökohteita lapselle ovat tilille säästäminen, erilaiset rahastot ja osakesijoittaminen.

3.1 Tilille säästäminen

Tilille säästäminen on suomalaisten keskuudessa yleisin vaihtoehto säästää. Tilille säästäminen on monelle se tutuin säästämisen muoto. Tilille säästämisen on helppoa ja yksinkertaista, jonka takia se varmasti on kaikista suosituin vaihtoehto. Tilille säästämässä on omat puolensa, mutta pidemmän aikavälin säästämiseen sitä ei suositella, sillä se ei tuota juurikaan.

Tilille säästämisen hyödyt ovat lähinnä lyhytaikaisessa säästämässä. Tilille säästämässä riskit ovat erittäin vähäiset, jonka takia se sopii esimerkiksi lyhytaikaiseen säästämiseen tai puskurin kerryttämiseen. Suomessa talletuksia suojaa talletussuojajärjestelmä. Talletussuojakorvaus Suomessa on enintään 100 000 euroa pankkia ja tallettajaa kohden (Pesonen, 2011, s. 90.; Rahoitusvakuusvirasto (RVV), i.a.). Tilille säästämisen hyvä puoli on myös se, että talletukset ovat heti nostettavissa lukuun ottamatta määräaikaistalletustilejä, joista talletukset voidaan nostaa vasta tietyn määräajan jälkeen.

Pesosen (2011, s. 89–91) mukaan säästäessä kannattaa harkita muita vaihtoehtoja tilisäästämisen lisäksi. Hänen mukaansa tilille säästäessä tulee ottaa huomioon myös inflaatio. Inflaatio syö rahan ostovoimaa lähes koko ajan. Jos inflaatio olisi esimerkiksi kolmen prosentin luokkaa tulisi korkojen olla neljän prosentin luokkaa, jotta verojen jälkeen rahan arvo pysyisi edes samana, sillä myös tilille säästettäessä koroista maksetaan veroa. Käyttötilien korot ovat mitättömiä, mikä tarkoittaa sitä, että tilille säästäessä tuottoa ei juurikaan synny. Talletuksille korkotulon lähdevero on 30 % maksetusta korosta (Laki korkotulojen lähdeverosta 1341/1990). Säästötilien ja määräaikaistalletusten talletuskorot vaihtelevat säännöllisesti, mutta tällä hetkellä tammikuussa 2025 korot ovat parhaimmillaan 3,5 % luokkaa (Korkotutka, 2025).

Tilille säästämisen voi aloittaa helpoiten luomalla lapselle oman tilin. Useimmissa pankeissa tilin voi avata verkossa tai konttorilla. Tilin avaamiseen tarvitaan molempien vanhempien suostumukset ja lapsella tulee olla henkilötunnus väestöjärjestelmässä. Myös muut kuin

lapsen huoltajat voivat avata lapselle tilin, mutta tähän tarvitaan huoltajien suostumus. Pankkitilin avaaminen lapselle on yleensä maksutonta.

3.2 Rahastosäästäminen

Rahasto on sijoitusväline (Karinko, 2023). Rahastot keräävät yhteen sijoittajien varoja. Varat sijoitetaan erilaisiin arvopapereihin, kuten osakkeisiin, joukkovelkakirjoihin, kiinteistöihin, hyödykkeisiin tai muihin arvopapereihin. Yleensä rahastoja hallinnoi rahastoyhtiö, joka vastaa rahaston sijoituspäätöksistä ja rahaston hoidosta. Rahastot mahdollistavat hajauttamisen ja riskienhallinnan sijoituksissa. Rahastoon sijoittamalla et omista yksittäisiä sijoituskohteita vaan saat rahaston salkusta omistusosuuden. Sijoitukset ovat siis hajallaan useissa eri arvopapereissa ja omaisuusluokissa, mikä auttaa vähentämään riskiä.

Rahastot ovat yksi suosituimmista säästötavoista (Merita, 2024; Salenius, 2023). Suomalaisista noin 1,5 miljoonaa sijoittaa rahastoihin. Markkinoilla on valtavasti erilaisia rahastoja. Rahastot voidaan jakaa neljään päätyyppiin: osakerahastoihin, korkorahastoihin, yhdistelmärahastoihin ja vaihtoehtoihin rahastoihin. Rahastotyyppien sisällä on erilaisia rahastoja ja ne eroavat toisistaan esimerkiksi strategian, maantieteellisen painotuksen tai riskin perusteella. Lisäksi on olemassa sekä passiivisia, että myös aktiivisia rahastoja.

Osakerahastot sijoittavat erilaisiin pääsääntöisesti pörssilistattuihin osakkeisiin (Salenius, 2023). Osakerahastoissa sijoitukset hajautetaan useisiin eri kohteisiin, jonka takia osakerahastojen riski on yksittäisiä osakesijoituksia pienempi. Muihin rahastoihin verrattuna osakerahastojen riskitaso on kuitenkin melko korkea, etenkin lyhyellä aikavälillä markkinat voivat heilahdella paljon. Osakerahastot ovat hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka pystyy sietämään osakerahaston riskiä. Salkunhoitaja seuraa sijoitusmarkkinoita aktiivisesti ja valitsee sijoituskohteita, jotka salkunhoitaja arvioi hyväksi ja yrittää samalla minimoida riskejä. Osakerahastot ovat hyvä vaihtoehto pidemmän aikavälin säästämiseen ja ne sopivat niin aloitteleville kuin kokeneemmillekin sijoittajille.

Korkorahastot sijoittavat pääasiassa lainoihin, kuten valtion tai yritysten liikkeelle laskemiin joukkolainoihin, sekä muihin korkoa tuottaviin sijoitusvälineisiin (Salenius, 2023). Korkorahastot ovat yleensä matalariskisiä tai kohtuullisen riskin rahastoja, jonka takia niiden tuotto-odotukset eivät ole kovin korkeat. Korkorahastot tuottavat hyvin silloin, kun osakkeet ovat laskussa eli korkorahastot voivat olla parempi vaihtoehto osakemarkkinoiden

laskusuhdanteissa. Markkinoiden heilahtelut eivät vaikuta korkorahastoihin yhtä voimakkaasti kuin osakerahastoihin. Tämän takia ne säilyttävät arvonsa paremmin markkinoiden heilahteluissa ja taloudellisissa kriisitilanteissa. Osakerahastoihin verrattuna korkorahastot tuottavat vähemmän, mutta toisaalta riskit ovat maltillisemmat. Korkorahastot sopivat sijoittajalle, joka ei siedä kovin suurta riskiä, mutta ei odota myöskään korkeaa tuottoa sijoituksiltaan.

Yhdistelmärahastot ovat osake- ja korkorahastojen sekoitus, eli ne sijoittavat osakkeisiin sekä korkosijoituksiin (Salenius, 2023). Yhdistelmärahastoissa varat sijoitetaan yleensä hajautetusti osake- ja korkosijoitusten välillä perusjakauman mukaan. Yhdistelmärahastojen tuotto-odotus ja riski kulkevat käsi kädessä pitkällä aikavälillä, sillä ne riippuvat siitä, miten varat on jaettu. Yhdistelmärahastojen tuotto-odotus ja riski ovat yhdistelmä osake- ja korkorahastojen ominaisuuksista eli, mitä enemmän osakesijoituksia, sitä suurempi on myös tuotto-odotus ja riski. Tällainen hajautus antaa suojaa korkosijoitusten kautta erityisesti markkinoiden heikentyessä, mutta mahdollistaa korkeampaa tuottoa osakkeiden nousukaudella.

Vaihtoehtoiset rahastot sijoittavat nimensä mukaan muihin, kuin perinteisiin osakkeisiin tai joukkolainoihin (Salenius, 2023). Vaihtoehtoiset rahastot ovat erinomainen tapa hajauttaa omaa salkkuaan eri kohteisiin, sillä vaihtoehtoiset rahastot sijoittavat esimerkiksi kiinteistöihin, raaka-aineisiin, metsään tai listaamattomiin osakkeisiin. Vaihtoehtoiset sijoitukset ovat usein epälikvidejä eli niiden realisointi voi olla hidasta. Rahastot ovat auki merkinnöille ja lunastuksille ainoastaan tiettyinä ajankohtina. Tämän takia rahastomerkinnät tai niiden lunastus vie aikaa. Vaihtoehtoisten rahastojen sijoitusaika tulisi olla vähintään viisi vuotta, jonka takia ne sopivatkin hyvin pitkän aikavälin sijoittamiseen.

Kuten aikaisemmin mainitsin, rahastot voivat olla joko passiivisia tai aktiivisia rahastoja. Passiivisessa rahastossa salkunhoitaja ei tee päätöksiä aktiivisesti, kun taas aktiivisessa rahastossa salkunhoitaja seuraa markkinoita tarkasti ja tekee jatkuvasti päätöksiä, mihin rahaston varat sijoitetaan (Salenius, 2023). Passiivisia rahastoja ovat esimerkiksi indeksirahastot tai ETF-rahastot. Passiiviset rahastot seuraavat jotakin tiettyä indeksiä, kuten OMX HELSINKI 25 ja pyrkivät seuraamaan indeksin mukaista tuottoa. Aktiivisen rahaston tavoitteena on taas pyrkiä voittamaan vertailuindeksi eli tehdä tuottoa vertailuindeksiä enemmän. Passiivisessa rahastossa hallinnointikulut ovat pienet, koska rahaston hallinointiin ei käytetä niin paljoa aikaa ja resursseja. Aktiivisissa rahastoissa kulut ovat usein korkeammat, sillä salkunhoitaja hallinnoi rahastoa jatkuvasti.

Rahastot ovat hyvä vaihtoehto lapselle säästämiseen, sillä lapselle säästetään usein pidemmän aikavälin tähtäimellä. Rahastot tarjoavat helpon tavan sijoittaa hajautetusti, mikä vähentää sijoitusriskiä. Rahastoissa ammattitaitoinen salkunhoitaja hoitaa sijoituksia puolestasi, minkä vuoksi rahastot sopivat sekä aloittelijoille, että kokeneille sijoittajalle. Rahastosäästämisen voi aloittaa pienelläkin summalla, esimerkiksi 10 eurolla kuukaudessa. Rahastoista peritään kuitenkin hallinnointikuluja, eikä niiden kautta saa täyttä hallintaa omille sijoituksilleen. Ennen rahastosijoittamisen aloittamista kannattaa miettiä omia tavoitteita, riskinsietokykyä, sijoitusaikataulua sekä omaa tuotto-odotusta. Rahastosijoittamisen aloittaminen on helppoa ja se onnistuu esimerkiksi pankkien tai sijoituspalveluiden kautta. Pitkällä aikavälillä rahastot tarjoavat yleensä paremman tuoton kuin tilisäästäminen.

3.3 Osakesijoittaminen

Osakesijoittamisessa ostetaan ja myydään yhtiöiden osakkeita (Raha.fi, i.a.). Osakesijoittamisessa kauppaa käydään pörssi noteerattujen yhtiöiden osakkeilla. Aloittelijalle sijoittaminen voi tuntua hankalalta, mutta kokemuksen kautta osakesijoittamisesta voi saada itselleen mielenkiintoisen harrastuksen.

Osakkeet ovat osuuksia yhtiöstä (Pesonen, 2011, s. 94). Sijoittamalla pörssiyhtiön osakkeisiin, omistat osuuden kyseisestä yhtiöstä. Osakkeen omistajalla on oikeus yhtiön tekemään voittoon eli osinkoihin. Osakkeen omistaja voi hyötyä osakkeen arvonnoususta sekä osingoista. Osakkeen kurssi määräytyy sen perusteella, minkälaisia osto- ja myyntitarjouksia niistä tehdään.

Suorassa osakesijoittamisessa täytyy muistaa hajauttaa sijoituksiaan (Taloudellinen ajattelu, i.a.). Rahastot ovat jo valmiiksi hyvin hajautettuja ammattilaisten toimesta, mutta osakesijoittamisessa hajauttaminen täytyy toteuttaa itse. Hajautus tulisi tehdä eri kriteerein. Ei kannatta kiinnittää huomiota pelkästään osakkeiden määrään vaan hajautuksessa kannattaa pohtia maantieteellistä sijoitusta, että yhtiöiden toimialoja. Yksittäisten osakkeiden omistamisessa on niin suuret riskit, että ilman hajautusta yksi konkurssi tai raju taloudellinen heilahdus voi tehdä rajut tappiot. Riskit vähenevät, mitä paremmin ja monipuolisemmin hajauttamisen toteuttaa.

Pitkän aikavälin sijoituksissa osakesijoittaminen on ollut historian valossa kaikista tuottavin säästö tai sijoitusvaihtoehto (Pesonen, 2011, s. 95). Isompi tuotto-odotus tuo mukanaan

myös suuremmat riskit. Etenkin lyhyellä aikavälillä suorien osakesijoitusten riskit ovat erittäin suuret, ja tämän takia sijoitusajaksi suositellaan vähintään seitsemää vuotta (Säästöpankki, i.a.). Sijoittaja.fi mukaan sijoittajien yleisin syy tuoton häviämiseen on heikko riskinhallinta (Sijoittaja.fi, i.a.). Isoimmat tappiot tulevat turhista riskeistä. Esimerkiksi yksittäisten sijoitusten paino on liian suuri, sijoitetaan kohteisiin, joissa voi menettää koko sijoitetun pääoman tai sijoitukset ostetaan väärään aikaan.

Osakesijoittaminen vaatii sijoittajalta aktiivista seuranta (Heikkilä, i.a.). Ajankäyttö riippuu pitkälti siitä, millainen on sijoitusstrategiasi. Sijoittaja.fi sijoitus oppaan mukaan olisi hyvä varautua siihen, että aikaa tulisi olla käytettävissä muutama tunti viikossa tai kuukaudessa strategiasi mukaan. Osakesijoittaminen vaatii sijoittajalta myös tietoa, taitoa ja ymmärrystä markkinoista (Pörssihaukka i.a.). Sijoittaminen ei kuitenkaan ole ydinfysiikkaa tai rakettitiedettä, joten jokainen pystyy pienellä panostuksella oppimaan sijoittamisen keskeiset asiat ja vaurastua sijoittamalla.

Osakesijoittamisen voi aloittaa helposti avaamalla osakesäästötilin tai arvo-osuustilin ja valitsemalla kaupankäyntipalvelun. Osakesijoittamisella on paras tuotto-odotus muihin säästö vaihtoehtoihin verrattuna. Isomman tuotto-odotuksen mukana tulee myös isommat riskit. Osakesijoittaminen vaatii säästäjältä tietoa, taitoa, aikaa ja ymmärrystä, mutta palkinto on usein myös vaatimusten mukaista etenkin pitkässä juoksussa.

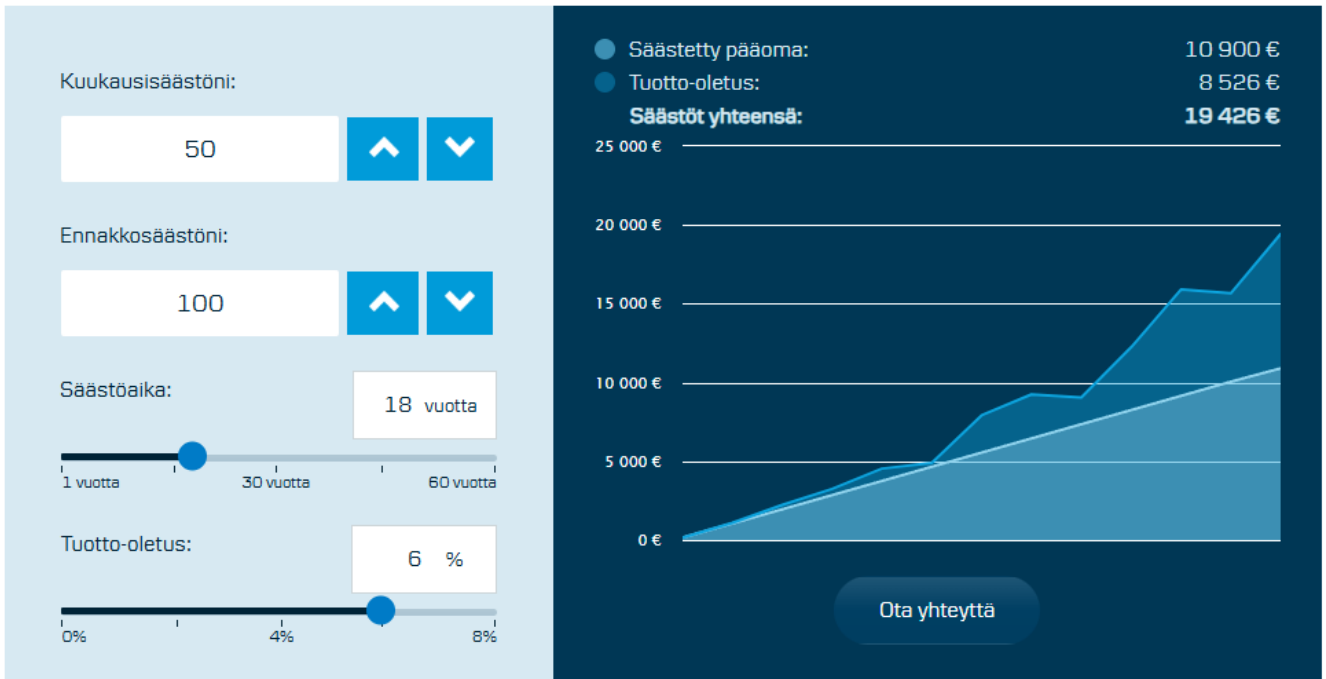
4 HUOMIOITAVIA ASIOITA LAPSELLE SÄÄSTÄMISESSÄ

Seuraavaksi tässä luvussa käydään läpi muita huomioitavia asioita lapselle säästämisesssä. Luvussa käsitellään säästöjen tuottoa ja tarkastellaan esimerkin kautta paljonko lapselle säästäminen voi kerryttää säästöjä 18 vuoden aikana. Luvussa käsitellään myös lapselle säästämiseen liittyviä riskejä erilaisista näkökulmista, käydään läpi verotuksellisia asioita ja tarkastellaan lyhyesti lapsilisää.

4.1 Tuotto

Säästöjen tuotto riippuu pitkälti siitä, millä tavalla säästät ja siitä, kuinka kauan säästät. Panakit tarjoavat verkkosivuillaan erilaisia säästölaskureita. Laskureiden avulla saa arvion omista säästöistä. Laskureihin syötetään kuukausittaisten säästöjen määrä, alkusijoitus, säästöaika ja tuotto-odotus. Laskureilla saa hyvä käsityksen esimerkiksi siitä, miten korkoa korolle -ilmiö toimii pitkäjänteisessä ja säännöllisessä säästämisesssä. Laskureiden avulla saadut summat ovat kuitenkin vain arvioita, ja todellisuudessa säästöjen tuottoon vaikuttaa moni asia.

Seuraavassa kuviossa 3 tarkastellaan Danske Bankin säästölaskurin avulla paljonko esimerkiksi lapselle voi kerryttää säästöjä 18 vuoden aikana. Alkupääomaksi laitoin laskuriin 100 euroa ja kuukausisäästöjen määräksi 50 euroa. 18 vuoden säännöllisellä kuukausisäästämisellä säästettyä pääomaa kertyy yhteensä 10 900 euroa. Tuotto-odotuksen ollessa 6 %, jonka voi saavuttaa pitkällä aikavälillä esimerkiksi rahastosäästämisellä, säästöjen määrä yhteensä korkoa korolle -ilmiön ansiosta nousee 19 426 euroon. 6 %:n tuotto-oletuksella, tuottoa säästöjen kokonaismäärästä olisi 8526 euroa.

Kuvio 3. Danske Bankin säästölaskuri (Danske Bank, i.a.).

4.2 Riskit

Lapselle säästämässä on erilaisia riskitekijöitä. Ennen säästämisen aloittamista mahdollisista riskeistä olisi hyvä ottaa selvää, jotta niiltä olisi mahdollista välttyä. Riskejä voivat olla esimerkiksi sijoitusriskit, kuten markkina- tai likviditeettiriskit, inflaatio, muuttuvat säädökset, lapsen täysi määräysvalta täysi-ikäisenä ja verotukselliset riskit.

Markkinariski eli systemaattinen riski tarkoittaa mahdollisuutta tappioihin, jotka johtuvat markkinoiden vaihteluista (Pankkiasiat, i.a.). Markkinariskit eivät rajoitu pelkästään yhteen sijoitukseen tai yritykseen ja markkinariskeihin voidaan yhdistää myös korko-, valuutta- ja raaka-aineriskit. Markkinariskeiltä ei voi täysin suojautua edes hajauttamalla, sillä markkinoiden vaihtelut voivat olla erittäin suuria.

Likviditeettiriski on kaupankäyntiin liittyvä riski (Heikkilä, 2019). Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, miten helppoa osake on myydä pörssissä. Likviditeettiriski kasvaa sen mukaan, kuinka hankalasti myytävä kohde on. Yleisesti pienemmällä osakkeilla riski on suurempi kuin suuremmilla osakkeilla.

Inflaatiolla tarkoitetaan rahan arvon alenemista (Osakesijoittaja.fi, i.a.). Inflaatio on yksi riskeistä sijoittamisessa ja säästämässä. Säästöjen tuotto-odotuksen tulisi olla suurempi kuin inflaation, jotta rahanarvo ei heikentyisi säästäessä. Inflaatio näkyy vasta pidemmällä aikavälillä, joten inflaatio kannattaa ottaa huomioon etenkin pidemmän aikavälin säästämässä, jotta säästäminen pysyisi tuottavana.

Poliittiset riskit voivat tulevaisuudessa hankaloittaa lapselle säästämistä (Mauno, 2023). Lakimuutoksia, joilla voisi olla vaikutuksia lapselle säästämiseen, on jo suunnitteilla. Yleisestä asumistuesta otettaisiin käyttöön 10 000 € varallisuusraja. Tämä tarkoittaisi sitä, että omistessasi tätä enemmän tuottavaa varallisuutta asumistuen määrää vähennettäisiin. Jos tuottavaa varallisuutta olisi yli 50 000 € ei olisi oikeutettu asumistukeen lainkaan. Tämän kaltaisen lakimuutoksen myötä tulevaisuudessa esimerkiksi opiskeluaikana tukien väheneminen hankaloittaisi toimeentuloa.

Lapsen saavuttaessa täysi-ikäisyyden lapsen nimiin säästettyjen varojen käyttöoikeus varoista siirtyy nuorelle itselleen. Riskinä tässä on esimerkiksi se, että nuori voi käyttää rahat haluamallaan tavalla. Tällöin säästetyt rahat eivät välttämättä mene siihen tarkoitukseen, mihin alun perin on toivottu tai ajateltu.

Lapselle säästämiseen liittyy myös erilaisia verotuksellisia riskejä. Seuraavassa osiossa käsitellään mahdollisia verotuksellisia riskejä, jotka olisivat hyvä huomioida lapselle säästämässä. Verotuksellisia riskejä voidaan kuitenkin välttää hyvällä verosuunnittelulla ja ottamalla selvää, mistä kaikesta veroja täytyy maksaa lapselle säästäessä.

4.3 Verotus

Lapselle säästäessä tulee huomioida myös verotusta. Pääomaveroa joutuu maksamaan säästö- tai sijoitustavasta riippumatta oikeastaan aina. Lisäksi säästäessä kannattaa huomioida lahjavero, joka voi tulla vastaan etenkin, jos säästöjä kertyy enemmän. Lisäksi perintövero on hyvä ottaa huomioon, jos esimerkiksi säästää lapselle omiin nimiin.

Tuloja, joita varallisuus kerryttää, verotetaan pääomatulona (Verohallinto, 2017). Pääomatuloja ovat esimerkiksi vuokratulo, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto, osingot, korkotulot ja henkivakuutusten tuotto ja voitto-osuus. Pääomatuloista maksetaan veroja 30 % ensimmäiseen 30 000 € asti. 30 000 € ylittävästä osasta veroja maksetaan 34 %.

Lapselle säästäessä saattaa törmätä lahjaveroon. Säästäessäsi yli 4999 € lapsen nimiin kolmen vuoden aikana, tulee säästöistä maksaa lahjaveroa (Verohallinto, 2025). Lahjaveroa on maksettava, jos lahjojenarvo ylittää 4999 € kolmen vuoden aikana ja lahjat tulevat samalta lahjanantajalta. Joten esimerkiksi, jos molemmat vanhemmat säästävät lapselle, voi kolmen vuoden aikana säästää enintään 9998 € verovapaasti. Lahjaveron määrään vaikuttaa lahjan arvon suuruus sekä veroluokka. Mitä enemmän lahjanarvo on, sitä tiukemmin sitä verotetaan. Lahjansaajat ovat myös jaettu kahteen eri veroluokkaan. 1. veroluokka on lähimmät sukulaiset ja 2. veroluokka on muut kuin lähimmät sukulaiset. 1. veroluokassa verotus on kevyempää ja 2. veroluokassa verotus on huomattavasti korkeampaa.

Perintöveroa voi joutua maksamaan, jos omaisuutta saa perintönä tai testamentilla (Verohallinto, 2024). Perintöveroa ei tarvitse maksaa, jos osuus perinnöstä on alle 20 000 €. 20 000 € ylittävästä osasta perintövero toimii samanlaisella periaatteella kuin lahjavero. Perinnönsaajat jaetaan kahteen veroluokkaan. 1. veroluokka on lähimmät sukulaiset ja 2. veroluokka on muut kuin lähimmät sukulaiset. Myös perintöverossa 1. veroluokassa verotus on huomattavasti kevyempää ja verotus määräytyy perinnön suuruuden mukaan.

Korkotulon lähdevero talletuksille tai joukkovelkakirjalainoille on 30 % (Laki korkotulojen lähdeverosta 1341/1990). Pankkitilien ja säästötilien korkotulot ovat siis pääomatuloa, joten niistä maksetaan pääomaveroa. Myös rahastojen luovutusvoitoista maksetaan pääomatuloveroa (Nordnet, i.a.-a). Rahastoissa verot maksetaan vasta, kun sijoitukset myydään. Pääomaveroa maksetaan kuitenkin vain myyntivoitosta eli tuottoa tehneestä osuudesta.

Myös osakesijoitusten luovutusvoitoista maksetaan pääomatuloveroa (Nordnet, i.a.-b). Osakesijoituksista voidaan saada myös osinkoja. Osingoista täytyy maksaa pääomatuloveroa. Pörssiyhtiöiden maksamista osingoista 85 % on veronalaista pääomatuloa ja loput 15 % verovapaata. Pörssiyhtiöiden osingoista maksetaan siis kokonaisuudessaan 25,5 % - 28,9 % veroja, riippuen pääomatulojen veroprosentista.

Muiden kuin julkisesti noteerattujen eli listaamattomien yhtiöiden maksamia osinkoja verotetaan eri tavalla. Niiden maksamista osingoista peritään ennakonpidätys. Ennakonpidätys on 7,5 % 150 000 euroon asti. Rajan ylittävästä osasta ennakonpidätys on 28 %. Listaamattomien yhtiöiden jaetuista osingoista ennakonpidätyksen jälkeen 25 % on veronalaista pääomatuloa. Loput 75 % puolestaan verotonta 150 000 euroon asti, jos jaettujen osinkojen määrä on enintään 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta. Matemaattinen arvo saadaan

vähentämällä yhtiön varat sen veloista ja jakamalla ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä (Veronmaksajat, 2025). Jos jaettujen osinkojen määrä puolestaan ylittää 8 % matemaattisesta arvosta, niin yli menevästä osasta 75 % verotetaan ansiotulona.

Lapselle säästäessä verosuunnittelu on tärkeää etenkin säästötapaa pohtiessa. Verosuunnittelun myötä itselleen sopivan säästökeinoon löytäminen voi olla helpompaa ja suunnittelun avulla voi välttyä yllättäviltä menoilta verotuksen osalta. Huolellinen verosuunnittelu voi myös auttaa maksimoimaan säästöjen tuoton sekä vaikuttaa siihen, kuinka joustavasti varoja voi tulevaisuudessa käyttää ilman suuria veroseuraamuksia.

4.4 Lapsilisä

Suomessa asuvista alaikäisistä lapsista Kela maksaa lapsilisää (Kela, i.a.). Lapsilisää voi saada, jos lapsi on alle 17-vuotias, asut lapsesi kanssa Suomessa ja olet lapsen vanhempi tai huoltaja. Lapsilisää maksetaan lapsen syntymää seuraavan kuukauden alusta sen kuukauden loppuun asti, jolloin lapsi täyttää 17 vuotta ja se on verotonta tuloa. Lapsilisän määrään vaikuttaa lasten lukumäärä. Lisäksi alle 3-vuotiaista lapsista lapsilisää korotetaan 26 eurolla kuukaudessa. Yhdestä lapsesta lapsilisän määrä kuukausittain on 94,88 €, toisesta 104,84 €, kolmannesta 133,79 €, neljännestä 173,24 € ja viidennestä ja jokaisesta seuraavasta 192,69 €. Näihin summiin alle 3-vuotiaista maksetaan vielä 26 euron korotus.

Lapsilisän voi käyttää, miten itse parhaaksi näkee. Lapsilisän voi käyttää esimerkiksi lasten harrastuksiin tai normaalin elättämiseen, mutta lapsilisän tai osan siitä voi myös mahdollisuuksien mukaan säästää. Kaikille lapsilisän tai osan siitä säästäminen ei tietenkään ole mahdollista. Lapsilisän säästäminen ilman lahjaveroa on myös mahdollista, jos lapsilisän määrä on enintään 138 € kuukaudessa, sillä verovapaasti toiselle voi lahjoittaa enintään 4999 € kolmen vuoden aikana. Esimerkiksi yhdestä lapsesta maksettavan lapsilisän määrä on 94,88 €, lisäksi 26 € korotus ensimmäisistä kolmesta vuodesta, jolloin lapsilisän määrä on 120,88 € kuukaudessa. Korotettuna yhdestä lapsesta maksettava lapsilisän määrä kolmen vuoden aikana on 4351,68 € ja ilman korotusta 3415,68 €. Lapsilisän säästämällä lapselle 17 vuoden aikana olisi mahdollista kerryttää yli 20 000 € säästöt ilman minkäänlaista tuottoa.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen toteuttamiseen käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla tutkimustuloksia oli mahdollista analysoida tilastollisesti. Tutkimusaineisto tähän tutkimukseen kerättiin verkkokyselyllä. Verkkokysely kohdennettiin lapselle säästämisestä kiinnostuneille ja kysely jaettiin sosiaalisessa mediassa aihetta käsittelevällä foorumilla.

5.1 Kyselylomakkeen toteutus ja tiedonkeruu

Tutkimuksen aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella. Kyselylomake suunniteltiin tutkimuskysymysten pohjalta ja kysely koostui tavallisista valinta, monivalinta- ja avoimista kysymyksistä. Kysely jaettiin useisiin eri osioihin, joiden avulla selvitettiin vastaajien taustatietoja, säästämiskäyttäytymistä sekä näkemyksiä lapselle säästämisestä.

Kyselyn alku koostui perustiedoista, jossa selvitettiin vastaajien demograafisia tietoja, kuten sukupuoli, ikä ja tulotaso. Lisäksi selvitettiin vastaajien suhdetta lapseen ja lapsen tai lasten ikää, joille vastaaja mahdollisesti säästää. Seuraavaksi kyselyssä kartoitettiin säästäkö vastaaja lapselle ja mitä säästämistapaa vastaaja käyttää lapselle säästämisessä. Kyselyssä selvitettiin myös lapselle säästämisen säännöllisyyttä, säästösummaa kuukausitasolla ja lapselle säästämisen tavoitteita ja motivaatiotekijöitä.

Kyselyn loppupuolella selvitettiin, kuinka tärkeänä vastaajat pitävät lapselle säästämistä sekä mahdollisia esteitä tai haasteita lapselle säästämiseen liittyen. Kyselyssä kartoitettiin myös vastaajien mielipidettä siihen, miten he kokevat lapselle säästämisen aloittamisen ja onko säästämiseen aloittamiseen tarpeeksi tietoa tarjolla. Lopuksi tiedusteltiin, minkälaisia tavoitteita vastaajilla on lapselle säästämisen suhteen, kuten jokin tietty säästösumma tai aikaväli.

Kyselytutkimuksessa käytettiin myös erilaisia hyppyjä, joiden avulla pystyttiin esittämään tarpeellisia lisäkysymyksiä joihinkin kysymyksiin vastausten perusteella. Hyppyjien avulla piilotettiin myös muutama kysymys, jotta vastaajien, jotka eivät säästä lapselle, vastaukset eivät vääristäisi kyselytutkimuksen tuloksia. Kyselytutkimuksen jakamisen yhteydessä esitettyssä saatetekstissä kerrottiin myös, että mikäli ei tällä hetkellä säästä, mutta harkitsee lapselle säästämistä kyselyyn, on mahdollista vastata normaalisti sen mukaan, miten oli harkinnut säästävänsä, jotta kyselyyn voisi vastata mahdollisimman usea henkilö. Lapselle säästämistä

harkitsevien vastausten määrä pystyttiin erottamaan lisäkysymyksen avulla ja näille kyselytutkimus näkyi lisäkysymystä lukuun ottamatta normaalisti.

Kysely toteutettiin Webropol-verkkokyselynä, jonka avulla mahdollistettiin kyselyn jakaminen ja saavutettavuus helposti oikealle kohderyhmälle. Kysely jaettiin Inderesin lapselle säästämiseen keskittyvälle keskustelupalstalle. Kysely oli avoinna viikon verran (18.2–25.2.2025), jotta mahdollisimman moni halukkaista vastaajista ehtisi osallistua tutkimukseen. Tavoitteena tiedonkeruussa oli saada mahdollisimman kattava ja monipuolinen aineisto, jotta lapselle säästämiseen liittyvien tekijöiden analysointi olisi mahdollista.

5.2 Validiteetti ja reliabiliteetti

Validiteetti ja reliabiliteetti ovat käsitteitä, joiden avulla voidaan arvioida tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä. Validiteetilla mitataan tutkimuksen pätevyyttä ja reliabiliteetilla tutkimuksen luotettavuutta (Heikkilä, 2014, s. 27–28). Validiteetti ja reliabiliteetti ovat hyvän määrällisen tutkimuksen yksiä perusvaatimuksia.

Validiteetti mittaa tutkimuksen pätevyyttä (Heikkilä, 2014, s. 27). Toisin sanoen validiteetin avulla viitataan siihen, kuinka validi tutkimus on. Validiteetin avulla mitataan sitä, että tutkimuksessa ei tutkita vääriä asioita vaan että tutkimuksessa tutkitaan onnistuneesti sitä, mitä pitikin, eli tutkimusongelmaa. Tutkimuksen validiteetin kannalta tutkimuksen validiteetti on varmistettava etukäteen hyvällä suunnittelulla ja tarkalla tiedonkeruulla, sillä validiteettia on haastava tarkastella myöhemmin.

Reliabiliteetilla eli tutkimuksen luotettavuudella tarkoitetaan tutkimustulosten tarkkuutta (Heikkilä, 2014, s. 28). Jotta tutkimuksen reliabiliteetti toteutuu, vaatii se tutkijalta tarkkuutta ja kriittisyyttä koko tutkimuksen ajan, sillä tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia. Virheitä voi sattua monessa eri vaiheessa, jonka takia tutkijan tulisi käyttää ainoastaan sellaisia analysointimenetelmiä, jotka tutkija pystyy hallitsemaan.

5.3 Validiteetin ja reliabiliteetin varmistaminen tutkimuksessa

Tutkimuksen validiteetti varmistettiin huolellisella kyselylomakkeen suunnittelulla. Kysymykset mittasivat lapselle säästämiseen liittyviä ilmiöitä ja kyselyn aluksi esitettävillä perustiedoilla pyrittiin vähentämään vääristyneitä vastauksia. Kysymykset kattoivat eri näkökulmia,

kuten säästämisen motiivit, tavat ja haasteet. Kyselyn jakaminen Inderesin lapselle säästämi- seen keskittyvällä keskustelupalstalla mahdollisti oikean kohderyhmän tavoittamisen tehok- kaasti. Tällä varmistettiin, että vastaajat koostuivat henkilöistä, joille aihe on ajankohtainen ja vastaukset pohjautuvat todennäköisemmin omiin mielipiteisiin ja kokemuksiin, jotka paran- taisivat tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksen reliabiliteetti varmistettiin kyselylomakkeen selkeällä rakenteella. Kysymykset pyrittiin muotoilemaan selkeiksi ja yksiselitteisiksi, jotta vääriä vastauksilta vältyttäisiin ja saatu aineisto olisi mahdollisimman luotettava. Joidenkin kysymysten kohdalla oli myös va- paa vastauskenttä tai mahdollisuus vastata omin sanoin. Ennen kyselyn jakamista, kyselyä testattiin muutamalla koevastaajalla, jotta kysymykset olisivat varmasti oikein ymmärrettä- vissä ja vastaukset tuottaisivat täten tutkimukselle käyttökelpoista tietoa.

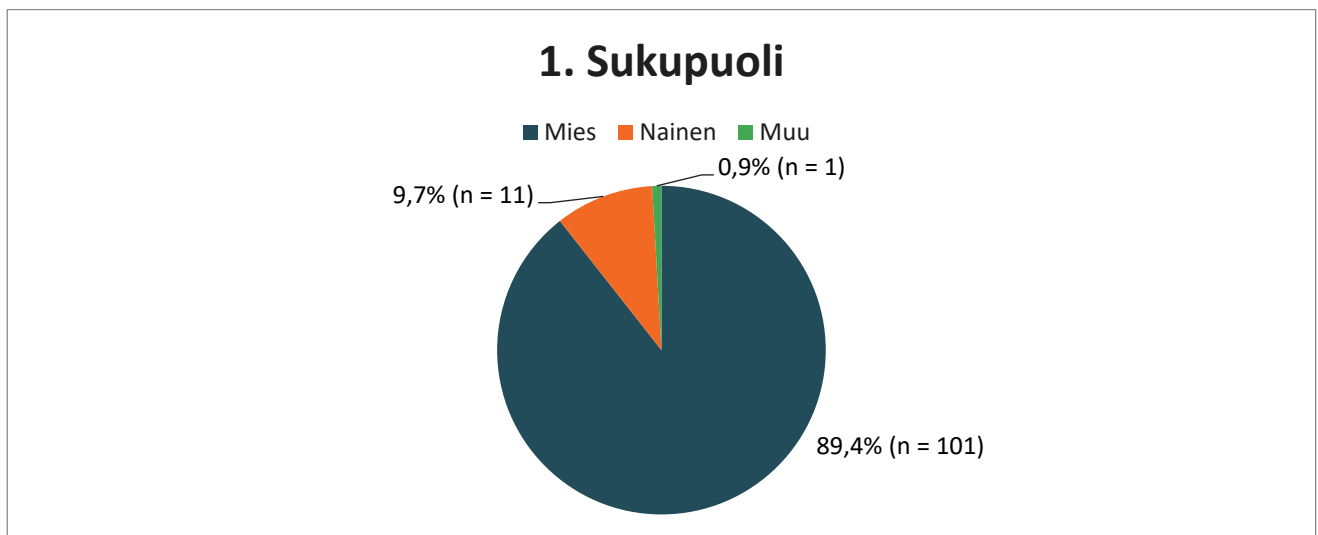
6 TUTKIMUSTULOKSET

Tämän opinnäytetyön tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena. Kyselylomake luotiin Webropol-verkkokyselynä, sillä kyseisessä ohjelmassa oli mielestäni selkeintä tehdä erilaisia sääntöjä tai hyppyjä kyselyyn. Lisäksi olin käyttänyt Webropolia aiemmin, joten sen käyttö oli entuudestaan myös luontevaa.

Tutkimuskysely oli avoinna viikon ajan. Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 113 kappaletta, joka on enemmän, mitä osasin odottaa. Kyselyn aukiolon ajankohta oli 18.–25.2.2025. Kysely julkaistiin tiistaina hieman ennen lounasaikaa, sillä kysyessäni lupaa jakaa kyselyäni Inderes-keskustelupalstan yksi ylläpitäjistä suositteli kyseistä ajankohtaa, jotta julkaisu tavoittaisi parhaiten oikean kohdeyleisön. Saatekirjeessä vastaajille kerrottiin myös, että tutkimukseen osallistuminen on täysin anonyymia.

6.1 Vastaajien perustiedot

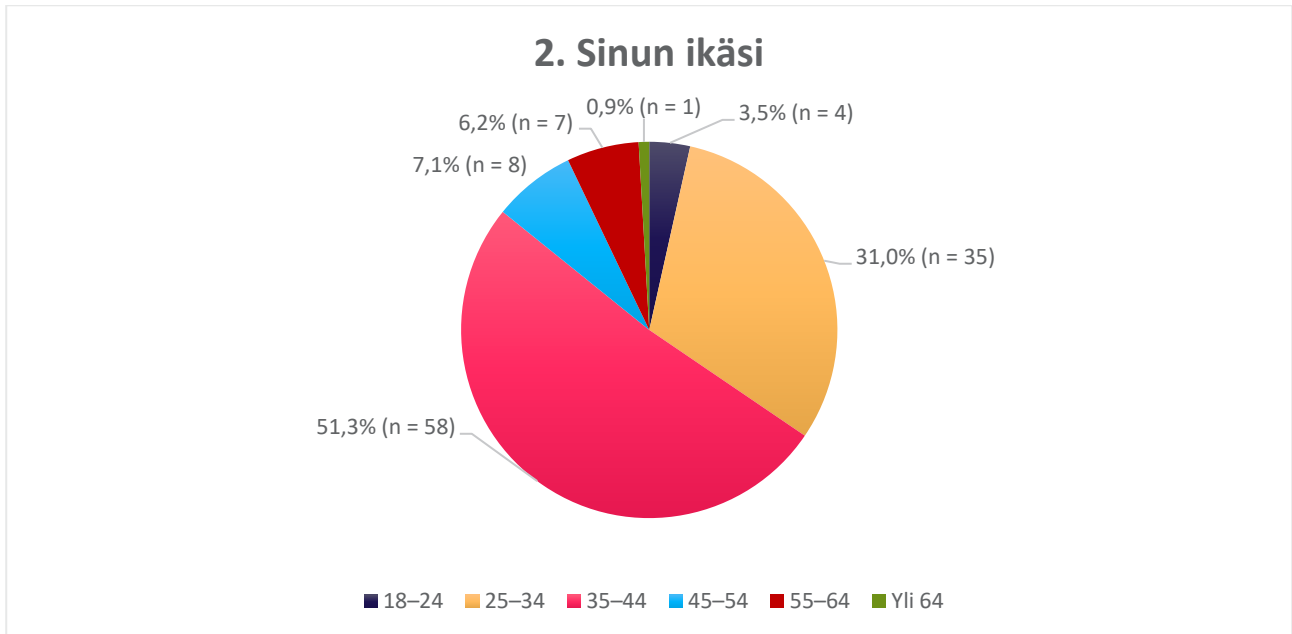
Kyselyntutkimuksen alussa kartoitettiin vastaajien perustietoja. Ensimmäiseksi osallistujilta kysyttiin heidän sukupuoltaan (kuvio 4). Vastausvaihtoehtoina ensimmäiseen kysymykseen olivat mies, nainen tai muu. 113 vastaajasta valtaosa (89,4 %) oli miehiä, joka viittaa siihen, että Inderesin keskustelupalstan käyttäjät koostuvat todennäköisesti pääosin miehistä.

Kuvio 4. Sukupuoli (n=113).

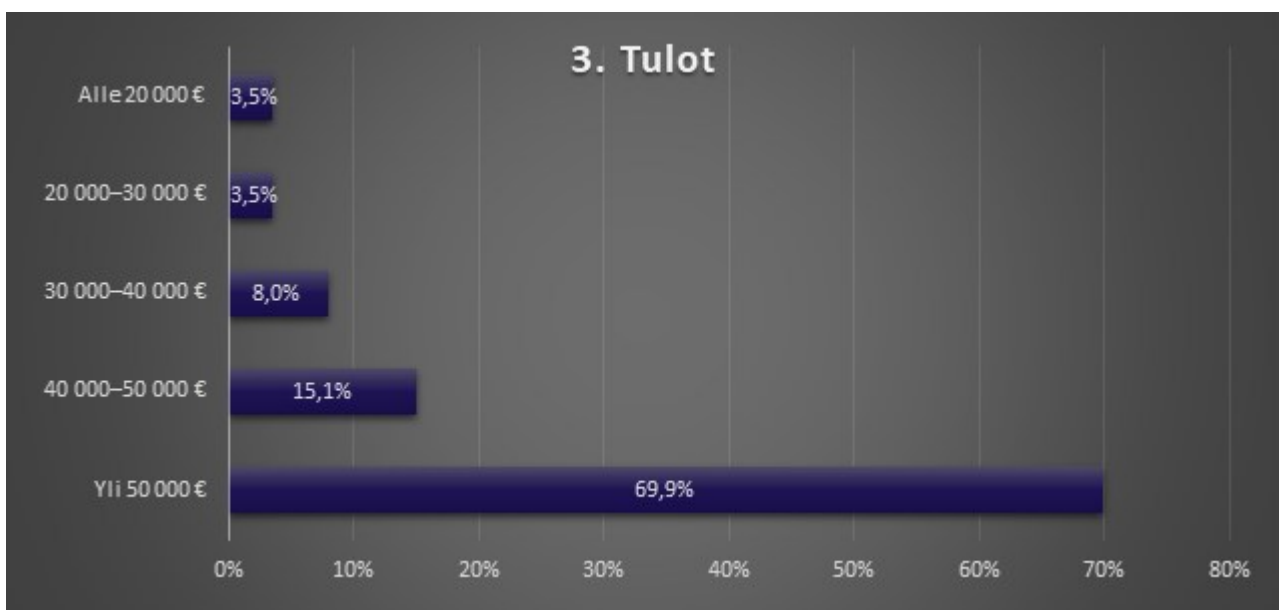
Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin heidän ikäänsä (kuvio 5). Suurin osa (51,3 %) vastaajista oli 35–44-vuotiaita ja 31 % vastaajista 25–34-vuotiaita. Vastaajien ikäjakauma näiden

ikävuosien välille selitty todennäköisimmin sillä, että aiheena lapselle säästäminen on kaikista ajankohtaisin tällä ikähaarukalla.

Kuvio 5. Vastaajien ikä (n=113).

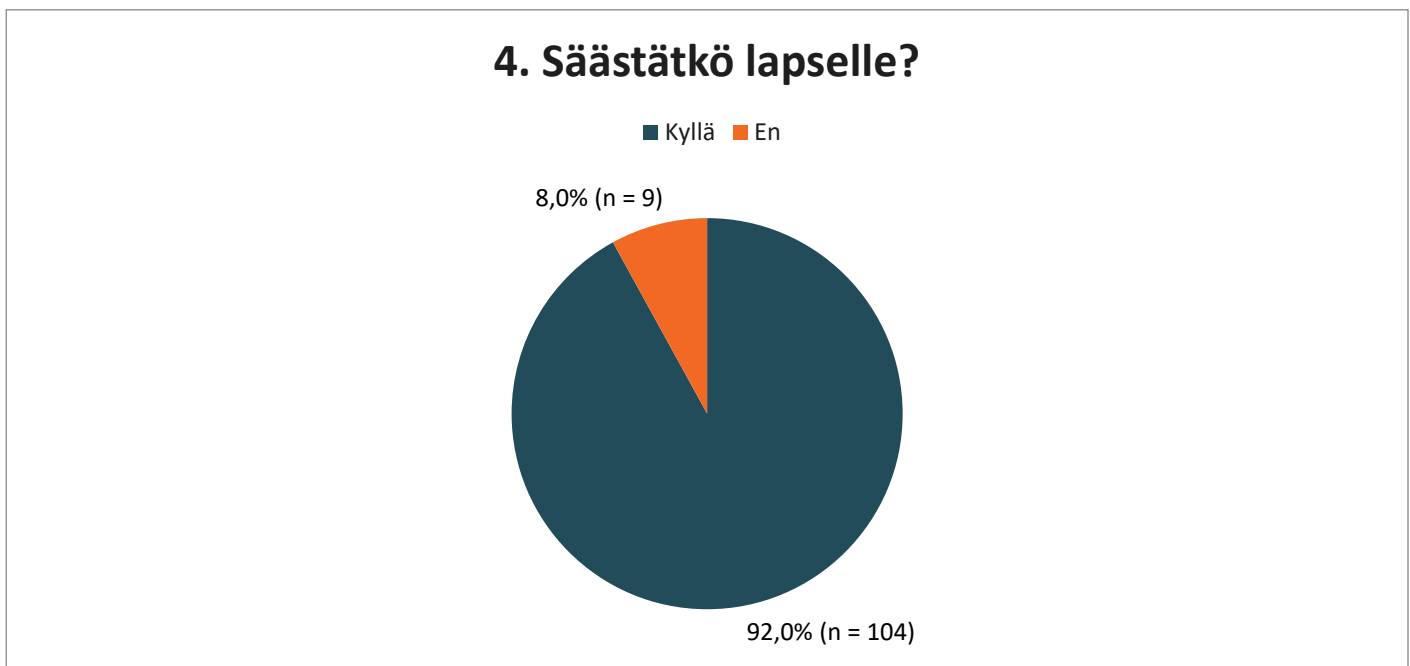
Kolmantena tutkimuskyselyssä tiedusteltiin vastaajien tuloja vuositasolla (kuvio 6). Suurimmalla osalla (69,6 %) vastaajista vuositulot ylittivät 50 000 € ja 15,1 %:lla vastaajista tulot olivat 40 000 ja 50 000 € välillä. Tämä osoittaa, että lapselle säästäminen on yleisempää korkeammassa tuloluokissa.

Kuvio 6. Vastaajien tulot vuositasolla (n=113).

6.2 Lapselle säästäminen

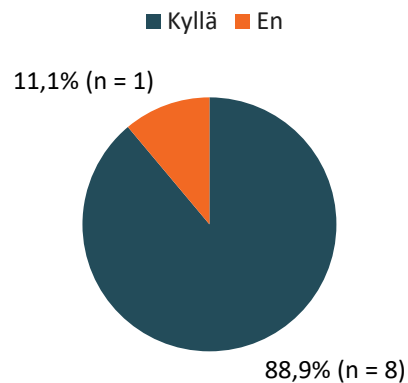
Perustietojen jälkeen vastaajilta kysyttiin säästävätkö he lapselle (kuvio 7). 113 vastaajasta jopa 104 vastaajaa säästi lapselle. Aiempiin tutkimuksiin verrattuna lapselle säästäjien määrä prosentuaalisesti on suurempi, johon voi vaikuttaa se, että kysely jaettiin lapselle säästämistä käsittelevällä keskustelupalstalla.

Kuvio 7. Säästätkö lapselle (n=113).

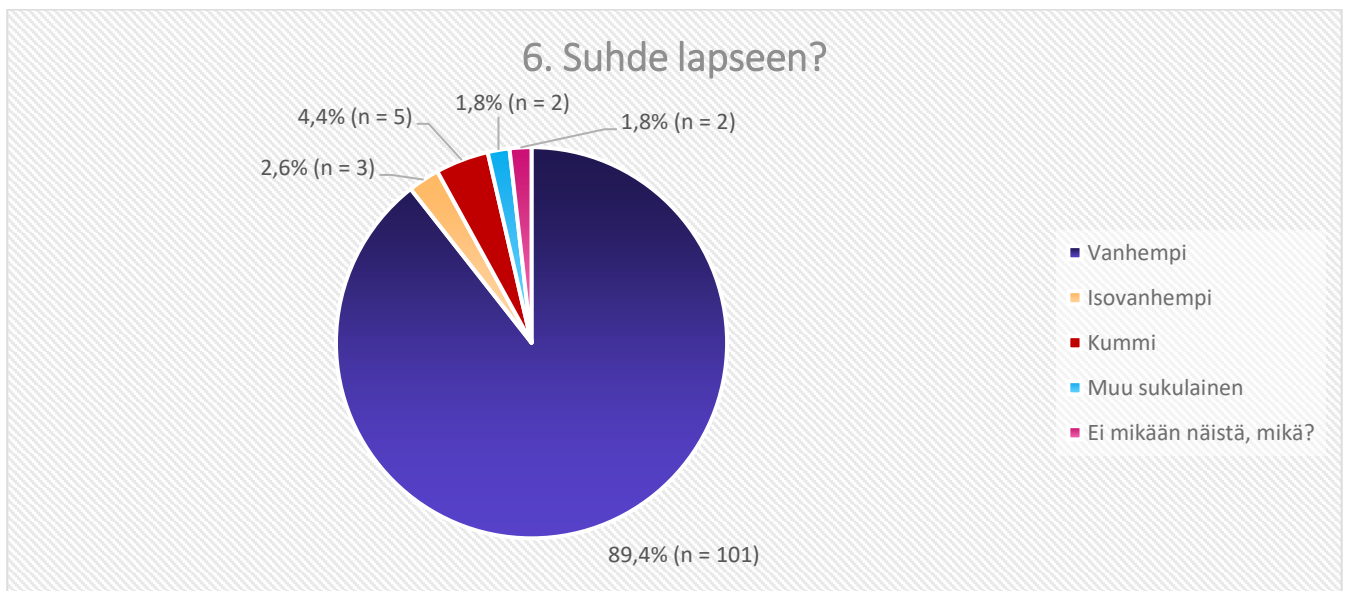
Viidennessä kysymyksessä tiedusteltiin, ovatko ne vastaajat, jotka eivät säästäneet lapselle harkinneet lapselle säästämistä (kuvio 8). Vastausvaihtoehtoina oli "kyllä", "en" tai "joskus". Näistä yhtä lukuun ottamatta (88,9 %) vastasivat "kyllä"

5. Oletko harkinnut lapselle säästämistä?

Kuvio 8. Oletko harkinnut lapselle säästämistä (n=9).

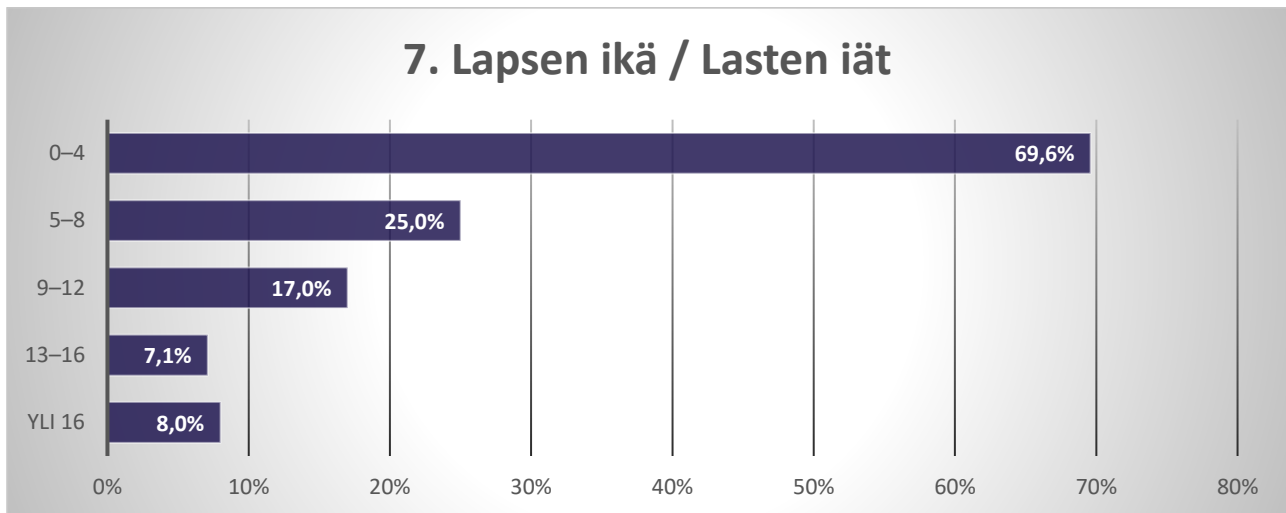
Seuraavaksi tiedusteltiin vastaajien suhdetta lapseen (kuvio 9). Vaihtoehtoina olivat ”vanhempi”, ”isovanhempi”, ”kummi”, ”muu sukulainen” tai ”ei mikään näistä, mikä?”. Jos vastasi viimeisimmän vaihtoehdon, niin vastaaja sai vapaasti kertoa omin sanoin, mikä hänen suhteensa on lapseen. Valtaosa (89,4 %) vastaajista olivat lasten vanhempia. Vaikka oli odotettavissa, että valtaosa säästäjistä ovat lapsen omia vanhempia, oli mielestäni yllättävää, kuinka selkeästi enemmistö oli vanhempia.

Kuvio 9. Suhde lapseen (n=113).

Tämän jälkeen vastaajilta tiedusteltiin lapsen tai lasten ikää, joille he säästävät tai ovat harkinneet säästämistä (kuvio 10). Kysymys oli monivalintakysymys ja vastaajia oli yhteensä 112, mutta vastausten lukumäärä oli yhteensä 142. Osa vastaajista säästää siis useammalle,

kuin yhdelle lapselle. Lähes kolmasosa (69,6 %) vastaajista kertoivat lapsen tai lasten iän olevan 0–4 vuoden välillä ja neljäsosa (25 %) puolestaan kertoivat lasten iäksi 5–8 vuotta. Tästä voidaan päätellä, että aiheena lapselle säästäminen on ajankohtaisempaa nuorten lasten läheisille.

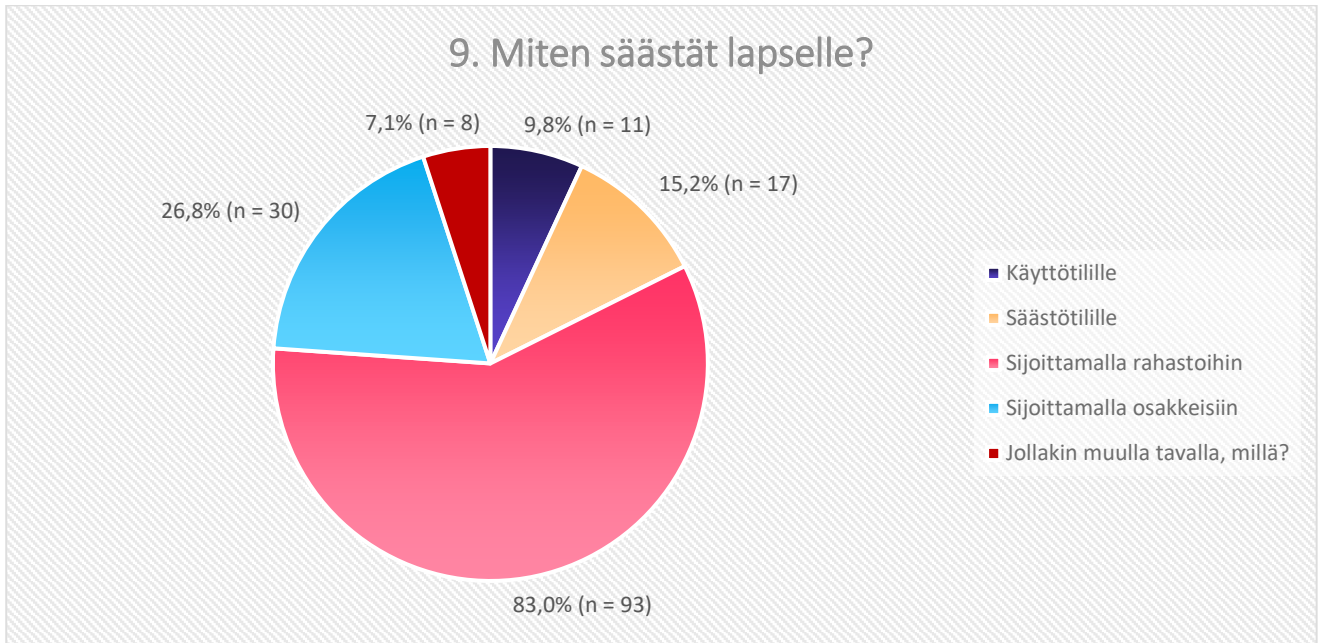
Kuvio 10. Lasten ikäjakauma (n=112).

Kahdeksantena kyselyssä tiedusteltiin, mikä sai vastaajat aloittamaan lapselle säästämisen. Tämä kohta oli avoin kysymys, johon sai vastata vapaasti omin sanoin. Vastauksia tähän kohtaan kertyi 88 kappaletta. Vastauksista esiin nousi halu turvata lasten tulevaisuutta ja kerjyttää varallisuutta, korkoa korolle -ilmiö ja sen takaama inflaatio suoja, talouskasvatus ja halu innostaa lapsia säästämään ja sijoittamaan myös itse tulevaisuudessa, opiskeluajan taloudellisen tilanteen helpottaminen, ensiasunnon ostamisen mahdollistaminen, perintöverotuksen välttäminen, oma kiinnostus sijoittamiseen ja jatkuvat perinteet niillä, joille oltiin myös itselle säästetty.

6.3 Lapselle säästämisen tavat ja summat

Yhdeksäntenä kysymyksenä selvitettiin, miten vastaajat säästävät lapselle (kuvio 11). Kysymys oli monivalintakysymys ja 112 vastaajaa valitsi yhteensä 159 vastausvaihtoehtoa. Tästä voidaan päätellä, että osa vastaajista hajauttaa säästöjä eri säästökohteisiin. Lapselle säästäminen on usein pitkäjänteistä, joka näkyy myös tutkimustuloksissa. Suomalaisten yleisin säästötapa on säästää käyttötilille, mutta tulokset osoittavat, että lapselle säästetään selkeästi eniten sijoittamalla rahastoihin, jolloin säästöt voivat tehdä myös tuottoa pitkällä aikavälillä. 7,1 % säästivät jollakin muulla tavalla. Vastaajista, jotka vastasivat ”Jollakin muulla

tavalla, millä?” kertoivat, että säästävät ETF-sijoituksiin, sijoitusyhtiöihin, osakeindekseihin ja fyysiseen kultaan ja hopeaan.

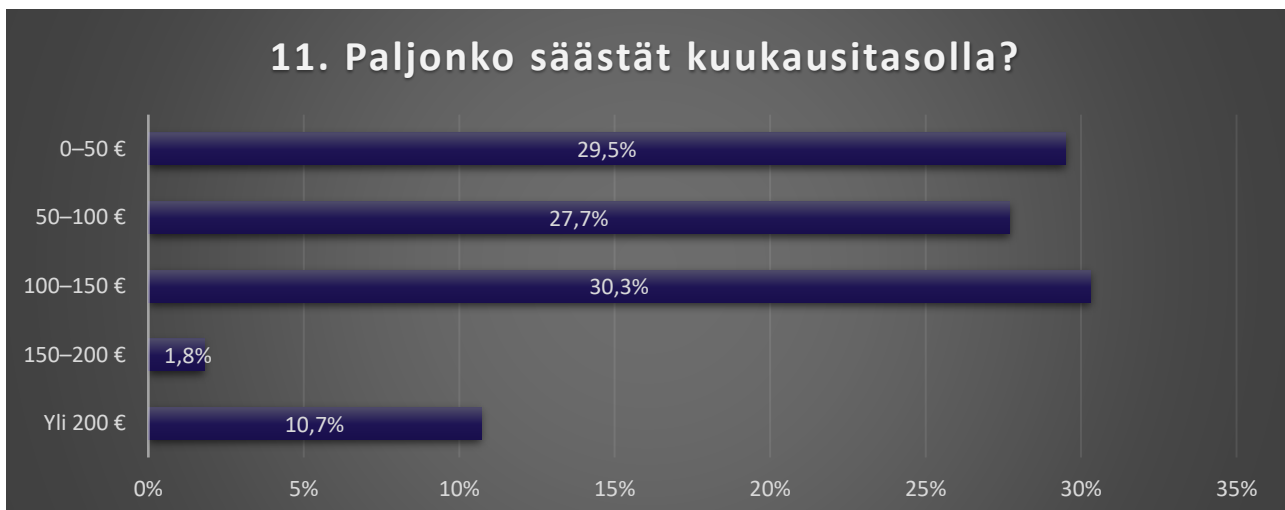
Kuvio 11. Säästötavat (n=112).

Seuraavaksi tutkimuskyselyssä tiedusteltiin säästävätkö vastaajat lapselle säännöllisesti (kuvio 12). Suurin osa (85,7 %) vastaajista säästää säännöllisesti, mikä osoittaa, että suurimmalle osalle säännöllinen säästäminen on luontevampaa.

Kuvio 12. Lapselle säästämisen säännöllisyys (n=112).

Yhdentenätoista kysymyksenä tiedusteltiin säästettäviä summia kuukausitasolla (kuvio 13). Kolmen ensimmäisen vaihtoehdon välillä vastaukset jakautuivat tasaisesti. Melkein 90 % vastauksista sijoittuivat välille 0–150 €, mikä osoittaa, että lapsilisää suuremman summan säästää vain harvat.

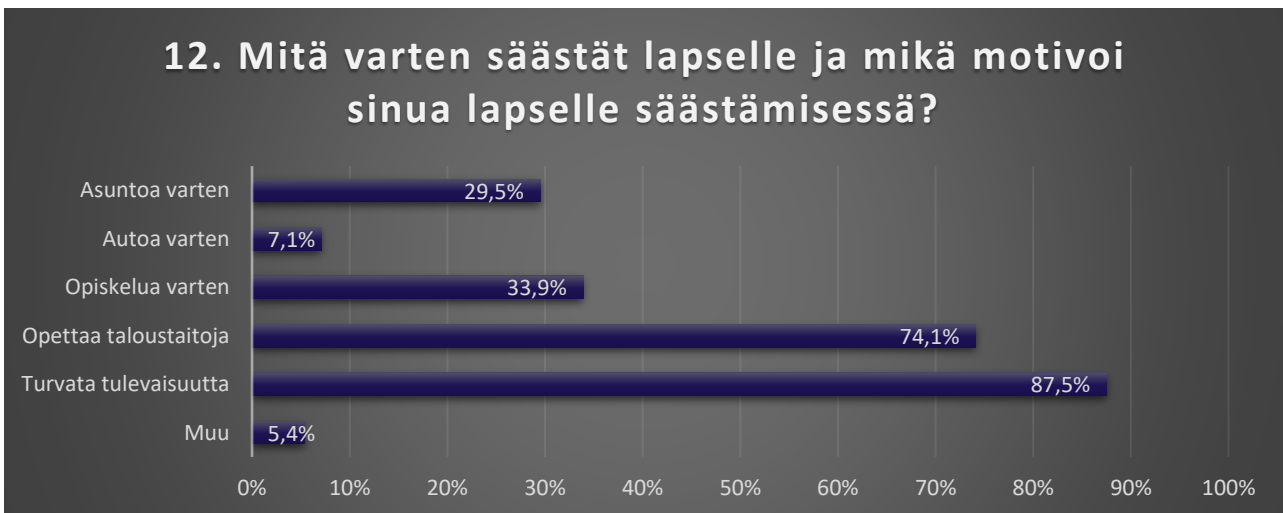

Kuvio 13. Lapselle säästämisen summat kuukausitasolla (n=112).

6.4 Lapselle säästämisen motiivit ja tärkeys

Seuraavaksi vastaajilta tiedusteltiin, mitä varten he säästävät lapselle ja mikä motivoi heitä säästämään lapselle (kuvio 14). Monivalintakysymys keräsi 266 vastausta 112 vastaajalta.

Vastausvaihtoina olivat "asuntoa varten", "autoa varten", "opiskelua varten", "opettaa taloustaitoja", "turvata tulevaisuutta" ja "muu". "Muu" vaihtoehdon valinneet saivat omin sanoin kertoa vastauksensa. Selkeästi enemmistöä motivoi tulevaisuuden turvaaminen (87,5 %) ja taloustaitojen opettaminen (74,1 %). "Muu" vaihtoehdon valitsivat ainoastaan 5,4 % vastaajista. Tämän valinneet kertoivat, että haluavat lapsen itse käyttävänsä rahat niin kuin haluavat ja opettaa vastuuta sekä itsenäistymistä. Lapselle säästämällä ei selkeästikään tavoitella niinkään aineellista hyötyä, vaan halutaan varmistaa ja turvata lapsen tulevaisuutta myös taloudellisesti.

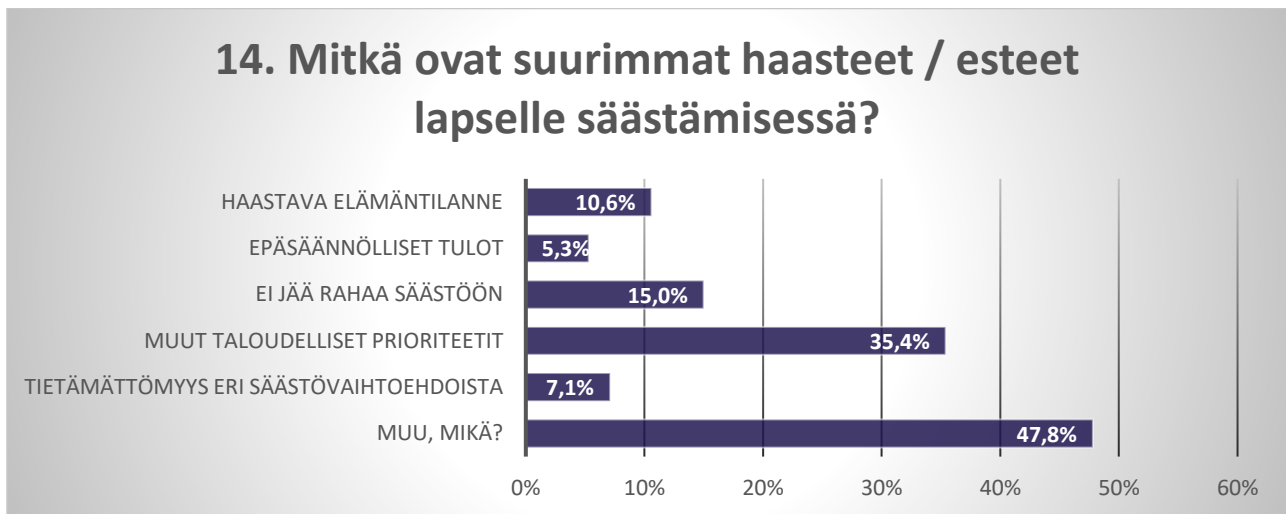
Kuvio 14. Lapselle säästämisen tarkoitus ja motivaatio (n=112).

Kolmantenatoista kysymyksenä vastaajilta tiedusteltiin, kuinka tärkeänä he pitävät lapselle säästämistä. Mittarina kysymyksessä toimi liukuasteikko 0–10 välillä. 0 tarkoitti ei lainkaan tärkeänä ja 10 erittäin tärkeänä. 113 vastaajan keskiarvoksi kysymykseen saatiin 8,4. Keskimäärin vastaajat pitivät lapselle säästämistä tärkeänä tai jopa erittäin tärkeänä, mikä osoittaa sen, että suuri osa vastaajista arvostavat lapselle säästämistä.

6.5 Haasteet lapselle säästämässä

Seuraavaksi tiedusteltiin mahdollisia haasteita tai esteitä lapselle säästämiseen liittyen (kuvio 15). Monivalintakysymykseen 113 vastaajalta tuli yhteensä 137 vastausta. Melkein puolet (47,8 %) valitsi vaihtoehdon "muu, mikä?". Suosituin vastaus valmiista vaihtoehdoista oli "muut taloudelliset prioriteetit", jonka 35,4 % vastaajista kertoivat suurimmaksi esteeksi. "Muu, mikä?" vaihtoehdon valinneista suurin osa kertoi, että ei koe minkäänlaisia haasteita

tai esteitä lapselle säästämiseen, mikä vahvistaa sitä, että lapselle säästäminen on yleisempää korkeammissa tuloluokissa.

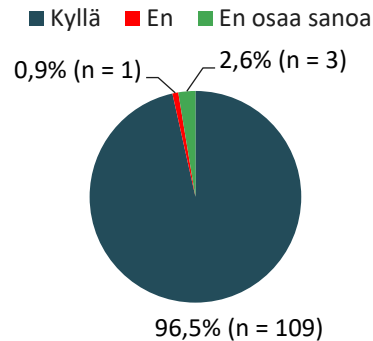

Kuvio 15. Suurimmat haasteet tai esteet lapselle säästämässä (n=113).

6.6 Lapselle säästämisen aloittaminen

Viidentenätoista kysymyksenä vastaajilta tiedusteltiin, miten he kokevat lapselle säästämisen aloittamisen (kuviokuva 16). Lähes kaikki (96,5 %) vastaajista kokivat lapselle säästämisen aloittamisen olevan helppoa. 2,6 % kyselyyn osallistuneista eivät osanneet sanoa kokevatko lapselle säästämisen aloittamisen helpoksi, ja ainoastaan yksi (0,9 %) koki lapselle säästämisen aloittamisen haastavaksi.

15. Koetko, että lapselle säästäminen on helppoa aloittaa?

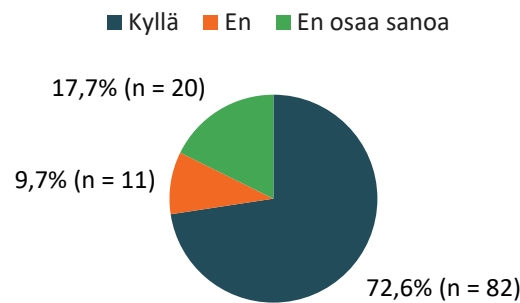

Kuvio 16. Onko lapselle säästämisen aloittaminen helppoa (n=113).

Seuraavaksi vastaajilta, jotka kokivat lapselle säästämisen aloittamisen haastavaksi tai eivät osanneet sanoa, tiedusteltiin, mikä tekisi lapselle säästämisen aloittamisesta helpompaa. Kysymykseen oli avoin vastaus, johon vastaajat saivat vapaasti vastata omin sanoin. Neljästä mahdollisesta vastaajasta kaksi kertoi mielipiteensä, mikä helpottaisi lapselle säästämisen aloittamista. Ensimmäinen kertoi, että tulisi olla enemmän tietoa siitä, miten säästäminen tulisi aloittaa. Toinen kertoi, että sosiaaliturvajärjestelmää tulisi muuttaa, niin ettei säästäminen vähentäisi lapsen mahdollisia tukia.

Kyselytutkimuksen toiseksi viimeisenä kysymyksenä tiedusteltiin, kokevatko vastaajat, että lapselle säästämiseen on riittävästi tietoa tarjolla (kuviot 17). Lähes kaikkien mielestä lapselle säästämisen aloittaminen oli helppoa, mutta tietoa lapselle säästämiseen liittyen koettiin olevan tarjolla vaihtelevasti. Tämän perusteella tarjolla olevaa tietoa voisi, ehkä olla enemmänkin saatavilla.

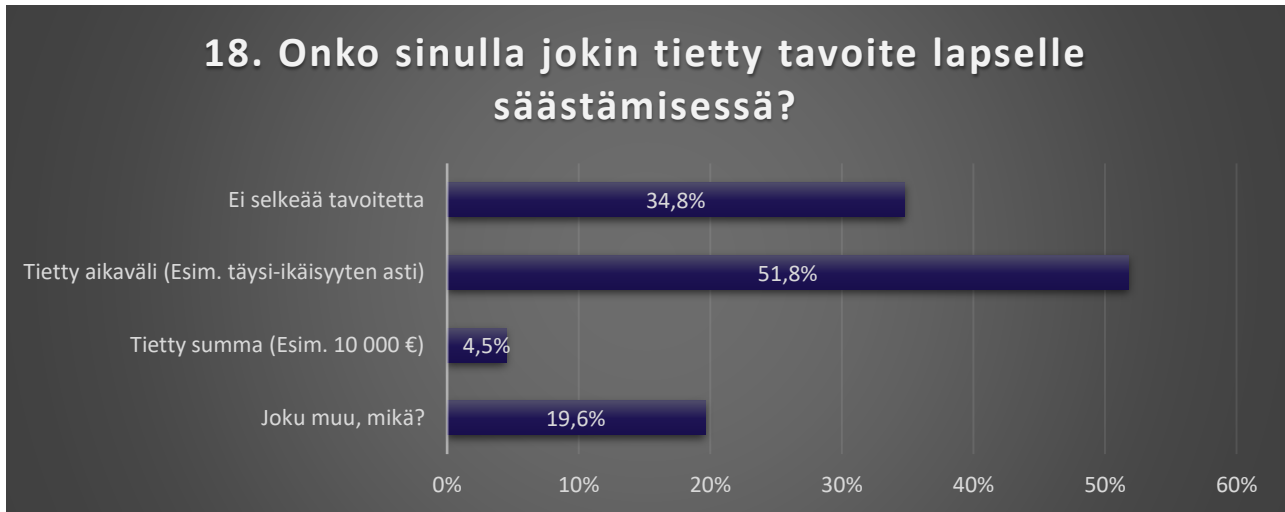
17. Koetko, että lapselle säästämiseen on riittävästi tietoa tarjolla?

Kuvio 17. Onko lapselle säästämiseen riittävästi tietoa tarjolla (n=113).

6.7 Lapselle säästämisen tavoitteet

Kyselytutkimuksen lopuksi tiedusteltiin, onko kyselyyn osallistuneilla jotakin tiettyjä tavoitteita lapselle säästämisen suhteen (kuviot 18). Vaihtoehtoina olivat "ei selkeää tavoitetta", "tietty aikaväli", "tietty summa" ja "joku muu, mikä?". Kysymys oli monivalintakysymys, ja muiden vastausvaihtoehtojen paitsi "ei selkeää tavoitetta" valinneet saivat halutessaan tarkentaa vastaustaan omin sanoin. 112 vastaajaa valitsi yhteensä 124 vastausta. Hieman yli puolet (51,8 %) kertoivat tavoitteensa olevan jokin tietty aikaväli. Moni (34,8 %) vastaajista kertoivat, että heillä ei ole säästämisen suhteen mitään selkeää tavoitetta. "Joku muu, mikä?" vaihtoehdon valitsi 19,6 % vastaajista ja ainoastaan 4,5 % vastaajista kertoivat tavoitteensa lapselle säästämiseen suhteen olevan jokin tietty summa. Tietyn aikavälin säästäjistä oikeastaan kaikki, jotka tarkensivat vastaustaan, kertoivat, että tavoitteena on säästää siihen asti, kunnes lapsi on täysi-ikäinen. "Joku muu..." -vaihtoehdon valinneet tarkensivat, että tavoitteensa ovat esimerkiksi taloustaitojen opetus, tulevaisuuden turvaaminen, varallisuuden kerryttäminen ja kannustaminen jatkaa sijoittamista. Jonkin tietyn summan säästäneiden vastauksissa oli paljon vaihtelua. Joku kertoi säästävänsä 10 000 €, kun taas toinen kertoi säästävänsä 20 000 € ja kolmas kertoi säästävänsä kaikki lapsilisät. Se, että harvalla oli tavoitteena lapselle säästämässä jokin tietty summa, vahvistaa sitä, ettei säästämisellä tavoitella niinkään aineellista hyötyä. Yllättävää oli, että näinkin monella ei ollut mitään selkeää tavoitetta säästämisen suhteen.

Kuvio 18. Tavoitteet lapselle säästämässä (n=112).

7 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia lapselle säästämistä lapsen läheisten näkökulmasta. Tavoitteena oli tutkia, mihin lapsen läheiset toivovat, että mahdolliset säästöt käytettäisiin ja samalla tutkia lapselle säästämistä yleisesti ja selvittää lapselle säästämisen motiiveja sekä antaa tietoa lapselle säästämiseen. Tutkimuskysymyksenä oli, mitä lapsen läheiset toivovat lapselle säästämisellä.

Kyselytutkimus tavoitti kohderyhmän melko hyvin. 113 vastaajasta ainoastaan yhdeksän (8 %) vastaajista kertoi, että ei säästä lapselle tällä hetkellä. Yhdeksästä vastaajasta, jotka eivät säästäneet lapselle tällä hetkellä kuitenkin kahdeksan (88,9 %) vastaajista kertoi, että on harkinnut lapselle säästämistä.

Tutkimustulosten perusteella suurin osa lapsen läheisistä, etenkin lapsen omat vanhemmat säästävät lapselle. Lapsen läheiset pitivät lapselle säästämistä hyvin tärkeänä ja lapsen tulevaisuuden turvaaminen ja talouskasvatus olivat suurimmat motivaatio tekijät, joiden takia lapsen läheiset haluavat säästää lapselle.

Suurimmalla osalla oli selkeä tavoite säästää lapselle aina täysi-ikäiseksi saakka. Yllättävää kuitenkin oli, että 34,8 % kertoi, että heillä ei ole mitään tiettyä tavoitetta lapselle säästämisen suhteen. Lapselle haluttiin säästää ennemmin pitkän aikavälin tähtäimellä. Opiskelua ja asuntoa varten säästettiin ennemmin kuin esimerkiksi autoa varten, joka näkyi myös siinä, että harvalla oli mielessä jokin tietty summa, jonka haluaa säästämisellä saavuttaa.

Säästötavoista rahastoihin sijoittaminen oli kaikista suosituin tapa säästää lapselle ja selkeä enemmistö (85,7 %) säästivät lapselle säännöllisesti. Kuukausi tasolla säästetyt summat jakautuivat melko tasaisesti. Yleisin säästösumma kuukausitasolla oli 100–150 euroa. Harvempi säästi tätä enempää kuukausitasolla, sillä lähes 90 % vastauksista jakautuivat välille 0–150 euroa.

Lähes kaikki (96,5 %) kokivat lapselle säästämisen aloittamisen helppona. Vaikka lapselle säästämisen aloittaminen koettiin helppona, niin osa koki, että tietoa lapselle säästämiseen voisi olla enemmän tarjolla, sillä verrattuna edelliseen kysymyksen vastauksiin ainoastaan 72,6 % koki, että tietoa on riittävästi tarjolla. Suurimmaksi haasteeksi tai esteeksi koettiin

muut taloudelliset prioriteetit. Monelle lapselle säästäminen ei kuitenkaan aiheuttanut min-käänlaisia haasteita tai esteitä.

7.1 Johtopäätökset

Tutkimustulokset osoittavat, että lapselle säästäminen nähdään tärkeänä ja merkittävänä kei-nona turvata lapsen tulevaisuutta ja kehittää taloustaitoja. Lapsen läheiset, erityisesti van-hemmat kokevat säästämisen olevan arvokas osa lapsen hyvinvointia ja itsenäistymisen tu-kemista.

Lapselle säästäminen on useimmiten pitkäjänteistä, joka näkyi myös tutkimustuloksissa. Kes-kiöön nousivat säästäminen esimerkiksi omaa asuntoa tai opiskelua varten. Rahastot koettiin tehokkaana säästämisen muotona, joka johtuu todennäköisesti siitä, että ne tuottavat parem-min kuin käyttö- tai säästötilit, mutta vaativat vähemmän aikaa kuin suora osakesijoittaminen. Säännöllinen säästäminen oli yleistä, sillä useimmille todennäköisesti pieni summa kuukau-sittain on helpompi laittaa sivuun kuin isompi summa silloin tällöin.

Vaikka säästämisen aloittaminen koettiin helpoksi, niin tarjolla olevaa tietoa koettiin olevan saatavilla vaihtelevasti. Tämä osoittaa sen, että lapselle säästämiseen liittyvää viestintää ja ohjeistusta voisi kehittää tai lisätä. Esimerkiksi lapselle säästämisen eri muodoista ja niiden käytännön eroista ja verotuksellisista asioista voitaisiin tarjota tietoa enemmän.

Yleisesti todeta sanoa, että lapselle säästäminen on vahvasti arvolähtöistä ja tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintaa, jossa yhdistyvät tunnesiteet, huolenpito ja taloudellinen suunnittelu.

7.2 Pohdinta

Aloin pohtimaan aihetta opinnäytetyölle loppu syksystä 2024. Aiheen valinta tuotti minulle hankaluuksia ja lopulta sopivan aiheen löydyttyä ja tutkimussuunnitelman valmistumisen jäl-keen pääsin vasta 2024 joulukuun puolivälin paikkeilla aloittamaan itse opinnäytetyön työstä-misen. Aihe oli itselleni ajankohtainen ja mielestäni aiheena lapselle säästäminen on ajan-kohtainen oikeastaan aina. Vaikka opinnäytetyön tekeminen venyi itselläni turhan pitkäksi, niin aihe onneksi osoittautui mielenkiintoiseksi ja sijoittamiseen juurikaan perehtymättömälle, aihe oli erittäin opettavainen.

Teoriaosuus oli itselleni opinnäytetyön haastavin vaihe. Kirjoittamisen aloittaminen osoittautui aina työlääksi, mutta päästessäni kirjoittamiseen makuun työ eteni hyvää vauhtia. Tietoa sai hakea paljon ja aiheeseen perehdyin aina perusteellisesti ennen kirjoittamista. Mielestäni kirjallisuutta oli haastava käyttää hyväksi, sillä internetistä saatu tieto oli usein ajankohtaisempaa ja helpommin saatavilla.

Kyselytutkimuksen tekeminen oli mielenkiintoisin vaihe. Kyselylomakkeen luonti sujui hyvin ja erilaisten hyppyjen tai sääntöjen tekeminen kyselyyn oli yllättävän yksinkertaista. Vastaajien määrää yllätti minut positiivisesti ja mielestäni 113 vastaajaa on hyvä määrä opinnäytetyön kyselytutkimukseen. Jälkikäteen ajateltuna tarkentaisin kyselylomakkeelta kohtaa, jossa kysytään tuloja. Tarkentaisin, että kysytään tuloja vuositasolla sekä lisäisin vaihtoehtoja hieman lisää, sillä nyt, suurin osa (69,9 %) vastasivat suurimman vuositulojen määrän eli yli 50 000 euroa. Lisäisin myös kohtaan, jossa kysytään haasteita ja esteitä lapselle säästämiseen vastausvaihtoehdon, että "ei ole haasteita".

Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa mietin, olisiko kyselytutkimus vai haastattelu parempi vaihtoehto tämän tutkimuksen kannalta. Päädyin kyselytutkimukseen, sillä halusin saada laajemman otannan tutkimusta varten, sillä koin, että siten tutkimus on luotettavampi. Aiheesta voisi olla myös kuitenkin mielenkiintoinen nähdä laadullinen tutkimus, jolloin saataisiin syvällisempiä vastauksia aiheeseen liittyen.

92 % kyselytutkimuksen vastaajista säästi lapselle, mikä on aiempiin tutkimuksiin verrattuna huomattavasti enemmän. Tämän selittää todennäköisesti se, että kysely julkaistiin aihetta käsittelevällä keskustelupalstalla. Siitä huolimatta säästäjien määrä oli mielestäni yllättävän suuri. Jos kysely olisi julkaistu muualla uskon, että prosentit olisivat olleet pienemmät, mutta en usko, että se olisi vaikuttanut muihin oleellisempiin vastauksiin juurikaan.

Opinnäytetyön tekeminen kehitti minua etenkin itsenäisessä tiedonhaussa, kriittisessä ajattelussa ja tutkimuksen suunnittelussa. Tutkimuksen tekeminen lisäsi myös mielenkiintoani talousasioita, etenkin säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen. Vaikka työnteko oli ajoittain jopa erittäin haastavaa, koen, että kokonaisuudessaan onnistuin hyvin ja sain hyvää kokemusta tutkimuksen tekemisestä.

Lapselle säästäminen aiheena on ajankohtainen milloin tahansa. Aihetta voitaisiin tutkia monesta eri näkökulmasta ja eri tavoilla. Mielenkiintoista voisi olla tutkia aihetta esimerkiksi

lasten näkökulmasta, joille on säästetty ja, miten he ovat käyttäneet säästöt tai mihin he ajattelivat käyttää säästönsä tai esimerkiksi, onko säästäminen jatkunut vielä aikuisena ja, miten säästöt opettivat taloustaitoja.

LÄHTEET

Danske Bank. (i.a.). *Säästölaskuri eli korkoa korolle -laskuri.*

https://danskebank.fi/sinulle/tyokalut/saastolaskuri?sc_cid=ppc_google_13324263961_127503724055&ps_kw=korkoa%20korolle%20laskuri&gad_source=1&gclid=CjwKCAiAiaC-BhBEEiwAjY99qNaKsyg9dt02ow8HTAEwGzx1Vga32rSJKMetO2thNZEZ8A0WYxs07RoC-iAQAvD_BwE&gclidsrc=aw.ds

Danske Bank. (22.11.2019). *40 prosenttia suomalaisvanhemmista kertoo säästävänsä lapselleen – sijoittaminen yleisempää nuorilla vanhemmilla.*

<https://danskebank.fi/sinulle/artikkelit/2019/11/40-prosenttia-suomalaisvanhemmista-kertoo-saastavansa>

Finanssiala. (3.5.2023). *Säästäminen ja luotonkäyttö 2023 – tutkimusraportti.*

<https://www.finanssiala.fi/julkaisut/saastaminen-ja-luotonkaytto-2023-tutkimusraportti/>

Heikkilä, T. (i.a.). Sijoittamisen aloittaminen – askel askeleelta opas! *Sijoittaja.fi*

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/aloita-sijoittaminen-opas/#h-sijoittamisen-aloittaminen-osakkeilla>

Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus* (9. uud. p.). Edita.

Heikkilä, T. (21.8.2019). Likviditeetti on riski, jonka sijoittaja huomaa vasta, kun on liian myöhäistä. *Sijoittaja.fi.*

<https://www.sijoittaja.fi/159114/likviditeetti-on-riski-jonka-sijoittaja-huomaa-vasta-kun-on-liian-myohaista/>

Kansaneläkelaitos (Kela). (i.a.). *Lapsilisä.* <https://www.kela.fi/lapsilisa#korotus-lapsilisaan-yksinhuoltajalle-ja-puolisostaan-eronneelle-yhteishuoltajalle>

Kantar. (9.10.2024). *S-Pankki Suomalaisten taloustaidot 2024.* S-Pankki.

https://dokumentit.s-pankki.fi/tiedostot/suomalaisten_taloustaidot_2024_tulokset_09102

Karinko, T. (28.9.2023). *Rahastot.* Rahalaitos. <https://www.rahalaitos.fi/talous/rahastot>

Korkotutka. (3.2.2025). *Säästötili tai määräaikaistalletus harkinnassa? Katso vertailu ja löydä paras talletuskorko vuonna 2025.* <https://korkotutka.fi/saastotili-korko/>

Kukkaniemi, T. (30.12.2021). Lapselle säästäminen hyödyttää lasta ja opettaa aikuista.

Taloustaito. <https://www.taloustaito.fi/blogit/topias-kukkasniemi/lapselle-saastaminen-hyodyttaa-lastaja-opettaa-aikuista/#c31ae498>

Laki korkotulon lähdeverosta 1990/1341. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19901341>

Mauno, H. (21.9.2023). *Lapselle sijoittamisessa on riskinsä – Näin Jasmin Hamid perustelee, miksi ei itse säästä aktiivisesti lapsilleen.* <https://www-arvopaperi->

fi.libts.seamk.fi/uutiset/lapselle-sijoittamisessa-on-riskinsa-nain-jasmin-hamid-perusteleemiksi-ei-itse-saasta-aktiivisesti-lapsilleen/b0cfb1f5-9013-45cd-849d-c3fd3c01e834

Merita. (18.9.2024). Millaisia rahastoja on olemassa ja mitä kannattaa huomioida rahaston valinnassa? *Naiset puhuu rahasta*. <https://naisetpuhuurahasta.fi/millaisia-rahastoja-on-olemassa/>

Nordea. (17.12.2020). *Nordean Lapselle säästäminen -tutkimus 2020*. <https://mb.cision.com/Public/434/3256836/91dc84e112574c20.pdf>

Nordnet. (i.a.-a). *Rahastot ja niiden verotus*. <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/verotus/rahastot-ja-verotus>

Nordnet. (i.a.-b). *Sijoitusten verotus*. <https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/verotus-ja-raportit>

Osakesijoittaja.fi. (i.a.). *Inflaatio ja sijoittaminen 2025*. <https://osakesijoittaja.fi/inflaatio/>

Osuuspankki. (i.a.). *Säästöt ja sijoitukset. Lapselle säästäminen*. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/lapselle-saastaminen>

Pankkiasiat. (i.a.). *Markkinariski*. <https://pankkiasiat.fi/markkinariski>

Pesonen, M. (2011). *Säästäjästä sijoittajaksi: Jokamiehen sijoitusopas*. WSOY.

Pörssihaukka. (i.a.). *Sijoittamisen perusteet*. <https://porssihaukka.fi/sijoittamisen-perusteet/>

Raha.fi. (i.a.). *Osakesijoittaminen: Näillä helpoilla vinkeillä pääset alkuun*. <https://raha.fi/osakesijoittaminen/>

Rahoitusvakuusvirasto (RVV). (i.a.). *Talletussuoja Suomessa*. <https://rvv.fi/talletussuoja>

Resurs Bank. (i.a.). *Paljonko säästöön kuukaudessa?* <https://www.resursbank.fi/resurs-insights/paljonko-saastoon-kuukaudessa>

Salenius, S. (28.6.2023). *Miten eri rahastoluokat ja -tyypit eroavat toisistaan?* (Rahasto). Nordea. <https://www.nordeafunds.com/fi/artikkelit/miten-eri-rahastoluokat-ja-tyypit-eroavat-toisistaan>

Sijoittaja.fi. (i.a.). *Sijoittamisen riskit*. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/sijoittamisen-riskit/>

Säästöpankki. (i.a.). *Sijoittamisen riskit*. <https://www.saastopankki.fi/fi-asiakaspalvelu/vinkit/saastaminen-ja-sijoittaminen/sijoittamisen-riskit>

Taloudellinen ajattelu. (i.a.). *Osakesijoittaminen*. <https://taloudellinenajattelu.fi/osakesijoittaminen/>

Tilastokeskus. (18.12.2024). *Kansantalouden sektoritilit neljännesvuosittain.*
<https://stat.fi/julkaisu/cIn2stu4i2fzj0bvzqzo7xxt0>

Verohallinto. (11.5.2017). *Pääomatulot.* <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/paaomatulot/>

Verohallinto. (23.10.2024). *Perintövero ja kuolinpesän veroasiat.*
<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverolaskuri/>

Verohallinto. (7.1.2025). *Lahjaverolaskuri.*
<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/lahjaverolaskuri/>

Veronmaksajat. (7.1.2025). *Listamattoman osakeyhtiön omistajan osinkoverotus.*
<https://www.veronmaksajat.fi/neuvot/yritysverotus/omistajan-verotus/osinkotulot/listaamattoman-osakeyhtion-omistajan--osinkoverotus/#4b07b7b2>

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Liite 2. Kysymyksen 4 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”En”.

Liite 3. Kysymyksen 4 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”Kyllä”.

Liite 4. Kysymyksen 15 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”En” tai ”En osaa sanoa”.

Liite 1. Kyselylomake

Moikka! Olen viimeisen vuoden liiketalouden opiskelija Seinäjoen Ammattikorkeakoulussa. Tällä hetkellä työstätän opinnäytetyötäni, joka käsittelee lapselle säästämistä. Opinnäytetyön tarkoitus on tutkia lapselle säästämistä läheisen näkökulmasta ja sitä mihin mahdolliset säästöt toivottaisiin käytettävän. Samalla tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, kuinka yleistä lapselle säästäminen on, miten lapsille säästetään ja antaa tietoa lapselle säästämiseen liittyvissä asioissa.

Osana opinnäytetyötä suoritan kyselytutkimuksen aiheesta. Kyselyyn voi vastata, vaikka lapselle säästäminen ei olisi juuri tällä hetkellä sinulle ajankohtaista. Jos harkitset tai olet joskus harkinnut lapselle säästämistä voit vastata kyselyyn siitä näkökulmasta, että miten olit harkinnut säästäväsi lapselle. Kyselyyn vastaaminen on täysin anonyymiä, eikä vastauksista voi tunnistaa yksittäisiä henkilöitä. Kaikki saadut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään ainoastaan opinnäytetyötäni varten.

Kyselyyn vastaaminen vie ainoastaan muutaman minuutin ja kaikki vastaukset ovat arvokkaita! Kyselyyn pääsee vastaamaan alla olevasta linkistä. Kysely on toteutettu Webropol -kyselynä.

Linkki kyselyyn: [Lapselle säästäminen: Webropolilla luotu kysely](#) 109

Kyselyn julkaisemiseen foorumilla on saatu lupa Sijoittaja-alokkaalta. Paljon kiitoksia jo etukäteen osallistumisesta ja ajastanne! 😊

Lapselle säästäminen

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Sinun ikäsi *

- Alle 18
- 18–24
- 25–34
- 35–44
- 45–54
- 55–64
- Yli 64

3. Tulot *

- Alle 20 000 €
- 20 000–30 000 €
- 30 000–40 000 €
- 40 000–50 000 €
- Yli 50 000 €

4. Säästätkö lapselle? *

- Kyllä
 En

6. Suhde lapseen? *

- Vanhempi
 Isovanhempi
 Kummi
 Muu sukulainen
 Ei mikään näistä, mikä?

7. Lapsen ikä / Lasten iät

- 0-4
 5-8
 9-12
 13-16
 Yli 16

Seuraava

9. Miten säästät lapselle? *

- Käyttötilille
- Säästötilille
- Sijoittamalla rahastoihin
- Sijoittamalla osakkeisiin
- Jollakin muulla tavalla, millä?

10. Säästätkö lapselle säännöllisesti? *

- Kyllä
- En

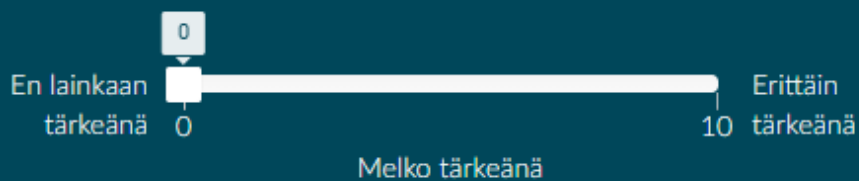
11. Paljonko säästät kuukausitasolla? *

- 0-50 €
- 50-100 €
- 100-150 €
- 150-200 €
- Yli 200 €

12. Mitä varten säästät lapselle ja mikä motivoi sinua lapselle säästämisessä? *

- Asuntoa varten
- Autoa varten
- Opiskelua varten
- Opettaa taloustaitoja
- Turvata tulevaisuutta
- Muu

13. Kuinka tärkeänä pidät lapselle säästämistä? *

14. Mitkä ovat suurimmat haasteet / esteet lapselle säästämisessä? *

- Haastava elämäntilanne
- Epäsäännölliset tulot
- Ei jää rahaa säästöön
- Muut taloudelliset prioriteetit
- Tietämättömyys eri säästövaihtoehdoista
- Muu, mikä?

15. Koetko, että lapselle säästäminen on helppoa aloittaa? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

17. Koetko, että lapselle säästämiseen on riittävästi tietoa tarjolla? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

18. Onko sinulla jokin tietty tavoite lapselle säästämisessä? *

- Ei selkeää tavoitetta
- Tietty aikaväli (Esim. täysi-ikäisyyten asti)
- Tietty summa (Esim. 10 000 €)
- Joku muu, mikä?

Edellinen

Lähetä

Liite 2. Kysymyksen 4 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”En”.

5. Oletko harkinnut lapselle säästämistä? *

- Kyllä
- En
- Joskus

Liite 3. Kysymyksen 4 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”Kyllä”.

8. Mikä sai sinut aloittamaan lapselle säästämisen?

Liite 4. Kysymyksen 15 lisäkysymys niille, jotka vastasivat ”En” tai ”En osaa sanoa”.

16. Mikä tekisi lapselle säästämisen aloittamisesta helpompaa?

